

DEPARTAMENTO DIDÁCTICA DE MÚSICA

PROXECTO CURRICULAR E PROGRAMACIÓN 2022/23

CORRESPONDENTE A:

1º CICLO : 2º ESO A, B, C, D

2º CICLO : 4º ESO (4º OPTATIVA Modalidad Académicas) e
(4º OPTATIVA Modalidad Aplicadas)

2º BACH: HISTORIA DA MÚSICA E DA DANZA (OPTATIVA A+B+C+D)

Profesores que compoñen o Departamento de música:

- Profesor sustituto de D. Óscar Iglesias Vázquez
- Dna. Rosa Seoane Riobó

Cursos que imparte cada profesor:

- Profesoras substitutas de D. Óscar Iglesias Vázquez
- Dna Maika Lage Angulo (en redución de xornada):

1º ESO Proxecto competencial. 1º B

2º ESO MÚSICA: 2º A, 2º D

2º ESO Valores éticos : 2º C

3º ESO MÚSICA: 3º B, 3º D

Dna Begoña del Pilar Alonso Prada

1º ESO Proxecto Competencial: 1º D

2º ESO MÚSICA: 2º B

3º ESO MÚSICA : 3ºA e 3º C

3º ESO: Titoría 3º A

4º ESO: Valores Éticos- 2 grupos 4º A , D

- Dna Rosa Seoane Riobó:

2º ESO AFONDAMENTO DE MÚSICA : grupo 2º A

2º ESO MÚSICA:2º C

2º ESO: Valores Éticos. Grupos A, D

4º ESO : 1 grupo (Optativa A,B,C,D Opt. Académicas + Opt. Aplicadas)

1º BACH : 1 grupo Linguaxe e práctica musical (Optativa: A,B,C,D)

2º BACH : 2 grupos Historia da música e da danza (Optativa: A,B,C,D)

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	6
2. OBXECTIVOS DA ESO (LOMCE)	8
3. OBXECTIVOS NA MATERIA DE MÚSICA	9
4. METODOLOXÍA DIDÁCTICA NA ESO	11
5. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS BÁSICAS NA ESO	12
6. 2º ESO	14
6. 1. Contidos	14
6. 2. Competencias clave	17
6. 3. Estándares de aprendizaxe	17
6. 4. Temporalización dos contidos	19
6. 5. Grado mínimo para a consecución da materia	20
6. 6. Procedementos e instrumentos de avaliación	21
6. 7. Metodoloxía didáctica	21
6. 8. Materiais e recursos didácticos	22
6. 9. Criterios de avaliación	23
6. 10. Criterios de promoción	24
6. 11. Criterios de calificación e cuantificación na avaliación	24
7. 2º ESO AFONDAMENTO	25
7. 1. Introducción	25
7. 2. Metodoloxía	26
7. 3. Obxectivos	27
7. 4. Contidos	27
7. 5. Criterios de avaliación	28
7. 6. Criterios de calificación e cuantificación	28
7. 7. Temas transversais	29
7. 8. Recursos didácticos	31
8. 4º ESO	31
8. 1. Contidos	31
8. 2. Competencias clave	33
8. 3. Estándares de aprendizaxe	33

8. 4. Temporalización dos contidos	35
8. 5. Grado mínimo para a consecución da materia	36
8. 6. Procedimientos e instrumentos de avaliación	36
8. 7. Metodoloxía didáctica	37
8. 8. Materiais e recursos didácticos	38
8. 9. Criterios de avaliación	39
8. 10. Criterios de promoción	40
8. 11. Criterios de calificación e cuantificación na promoción	40
8. 12. Actividades de seguimento, recuperación e avaliación da materia pendente	41
9. PROGRAMA DE REFORZO E AMPLIACIÓN NA ESO	42
10. PROGRAMAS ESPECÍFICOS PERSONALIZADOS PARA O ALUMNADO REPETIDOR NA ESO	43
11. PROGRAMACIÓN DE 2º DE BACHARELATO “Hª da música e da danza”	44
11. 1. Obxectivos do Bacharelato	44
11. 2. Introducción	45
11. 3. Contidos	46
11. 4. Competencias clave	50
11. 5. Estándares de aprendizaxe	50
11. 6. Temporalización dos contidos	53
11. 7. Grado mínimo para a consecución da materia	56
11. 8. Procedimientos e instrumentos de avaliación	57
11. 9. Metodoloxía didáctica	58
11. 10. Materiais e recursos didácticos	59
11. 11. Criterios de avaliación	59
11. 12. Criterios de promoción	61
11. 13. Criterios de calificación e cuantificación na promoción	61
11. 14. Proba extraordinaria de xuño	62
12. MECANISMOS DE REVISIÓN , AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA	62

13. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR A PRÁCTICA DOCENTE E A PROGRAMACIÓN	63
14. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS ADOPTADAS COMO CONSECUENCIA DOS RESULTADOS	64
15. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	64
16. ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLAN	64
17. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	65
18. ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PROXECTO LECTOR	67
19. ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PLAN DE INTEGRACIÓN TICS	69
20. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA	69
21. CONCLUSIÓN	70

No presente curso aínda se imparte o currículo segundo a lei LOMCE nos tramos educativos do 1º ciclo: 2º ESO , no 2º ciclo: 4º de ESO e no Bacharelato: 2º curso.

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Da organización dos contidos en bloques e eixos non se deriva unha priorización na súa secuencia. É dicir, na práctica, o profesorado combinará ambos os aspectos do xeito que lle resulte máis coherente e que fomente a comprensión dos contidos e conceptos musicais por parte do seu alumnado.

A contextualización na materia de música ten que ver co tipo de alumnado que recibimos e o centro no que traballamos e desenvolvemos todas as actividades. O tipo de alumnado son adolescentes de procedencia variada tanto no que se refire a nacionalidades como a diferentes capas sociais.

Segundo a Rede de Centros de Ensino Público de Galicia, o noso Centro está autorizado para impartir: 4 grupos por nivel na ESO (16 grupos) e en Bacharelato 4 grupos de Ciencias da Natureza e da Saúde e 4 grupos de Humanidades e Ciencias Sociais por nivel (8 grupos). Xa en 1º Bach se aplica a LOMLOE e haberá ademáis do bacharelato de Humanidades e CCSS e o de Ciencias , tamén un grupo de Bacharelato Xeral.

Están adscritos ao Instituto segundo dita Rede:.

O Colexio de Educación Infantil e Primaria nº 1 de Tui
O Colexio de Educación Infantil e Primaria nº 2 de Tui
O Colexio de Educación Infantil e Primaria de Randufe

Na actualidade impártense 6 niveis: 1º, 2º, 3º e 4º da ESO, e 1º e 2º de Bacharelato.

En 1º da ESO: 4 grupos coas seguintes materias optativas:

2ª Lingua estranxeira (francés ou portugués).

En 2º da ESO: 4 grupos coas seguintes materias optativas:

2ª Lingua estranxeira (francés ou portugués).

En 3º da ESO: 4 grupos .

En 4º da ESO: Dúas modalidades: Académicas , encamiñado ao Bacharelato. E Aplicadas, encamiñado á formación profesional

En 1º Bacharelato: 4 grupos repartidos nas modalidades de Ciencias e Tecnoloxía, Humanidades e Ciencias sociais e 1 grupo de Xeral.

En 2º Bacharelato: 4 grupos repartidos nas modalidades de Ciencias e Tecnoloxía, Humanidades e Ciencias sociais.

En xeral a actitude do alumnado é boa do mesmo xeito que a súa implicación na materia de música.

A música, como ben cultural e como linguaxe e medio de comunicación non verbal, constitúe un elemento con gran valor na vida das persoas; ademais, favorece o seu desenvolvemento integral, intervén na súa formación emocional e intelectual, a través do coñecemento do feito musical como manifestación cultural e histórica, e contribúe ao afianzamento dunha postura aberta, reflexiva e crítica no alumnado.

Na actualidade, a música constitúe un dos principais referentes de identificación da mocidade. Co desenvolvemento tecnolóxico multiplicáronse as canles de acceso ás cada vez máis numerosas fontes de cultura musical, así como aos seus diversos xeitos de creación e interpretación, a través de vehículos que forman parte da súa vida cotiá, como internet, os dispositivos móbiles, os reprodutores de son e os videoxogos. Ademais, fomenta o desenvolvemento da percepción, a sensibilidade estética, a expresión creativa e a reflexión crítica.

A materia de Música contribúe ao desenvolvemento de valores como o esforzo, a constancia, a disciplina, a toma de decisións, a autonomía, o compromiso, a asunción de responsabilidades e o espírito emprendedor, innovador e crítico, que contribúen ao desenvolvemento integral da persoa. A práctica musical mellora a memoria, a concentración, a atención, a psicomotricidade, o control das emocións, a autoestima, as habilidades para enfrontarse a un público ou a capacidade para traballar en grupo. A música potencia o desenvolvemento de capacidades como a comunicación oral e escrita, o pensamento matemático ou o coñecemento tecnolóxico e científico, que axudan á adquisición das competencias, ademais de procurar un ensino integral e axudar na maduración do alumnado novo.

Transcendendo estes valores estéticos, propios da competencia de conciencia e expresións culturais, o alumnado aprenderá actitudes de cooperación e traballo en equipo ao formar parte de diversas agrupacións nas que cadaquén asumirá diferentes papeis para poder interpretar música en conxunto. Por outra parte, é interesante fomentar actitudes emprendedoras que acheguen o alumnado ás diferentes profesións no ámbito musical e non musical.

Esta materia fomenta as actividades colaborativas ao integrar os/as estudantes nun grupo, fomentando o intercambio de ideas, o respecto entre iguais, a integración, a creatividade, o coñecemento doutros contextos e o desenvolvemento da intelixencia emocional.

O estudo desta materia parte dos coñecementos previos adquiridos polo alumnado na educación primaria e do seu desenvolvemento evolutivo, afondando con elementos que, dado o seu nivel de abstracción, deben abordarse neste momento de desenvolvemento do alumnado.

Entre outros, é obxectivo desta materia dotar os alumnos e as alumnas dun vocabulario que permita a descrición de fenómenos musicais, unha comprensión da linguaxe musical como medio de expresión artística, unha sensibilidade cara á expresión musical e o entendemento da música como un fenómeno imbricado na historia e na sociedade. Tamén se lle outorga un papel importante á análise das obras musicais, entendendo que se pode levar a cabo en distintos niveis de profundidade.

Os elementos do currículo básico organizáronse en catro bloques, moi relacionados entre si, que comparten múltiples elementos: "Interpretación e creación" integra a expresión instrumental, vocal e corporal coa improvisación e a composición musical, o

que permitirá ao alumnado participar da música dunha forma activa; "Escoita" pretende crear a primeira actitude fundamental cara a esta arte e dotar o alumnado das ferramentas básicas para gozar dela a través da audición e a comprensión do feito musical; "Contextos musicais e culturais" relaciona a música coa cultura e a historia, dá a coñecer o valor do patrimonio musical español e galego, e ensina a identificar o estilo e as características distintivas da música que delimitan cada período histórico básico; e finalmente, "Música e tecnoloxías" pretende abranguer o coñecemento e a práctica da interacción entre música e novas tecnoloxías. Estes aspectos teñen especial importancia debido á proximidade que as tecnoloxías teñen na vida cotiá do alumnado, polo que se pretende xerar unha vinculación entre a linguaxe tecnolóxica que utiliza habitualmente e a música dentro da aula.

Tamén vese necesario resaltar a importancia do uso dunha metodoloxía adecuada a este enfoque curricular, que posibilite que o alumnado sexa protagonista da súa propia aprendizaxe, traballando de xeito colaborativo, onde a práctica e a vivencia do feito musical sexa real e relevante para o alumnado, para a comunidade educativa e para o contorno social.

2. OBXECTIVOS DA ESO (LOMCE)

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

3. OBXECTIVOS NA MATERIA DE MÚSICA

Son os relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin.

A educación secundaria obrigatoria segundo a lei de Educación LOMCE contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a

educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

4. METODOLOXÍA DIDÁCTICA NA ESO

Os principios que rixen a elaboración da presente programación de referencia serán:

a) A actividade. Un método activo caracterízase polo plantexamento inicial de que as cousas se aprenden facéndoas. A actividade supón a posta en marcha dunha serie complexa de variables, que debido ó talante da nosa área poden ser corporais, intelectuais, espirituais, afectivas, sociais, e expresivo-comunicativas.

b) A unidade de teoría e práctica. A tradicional separación de ámbalas dúas non facilita a fixación do apreendido no proceso de ensinanza e aprendizaxe. O xeito de mixturar a práctica e a teoría a través da actividade precisa dun principio de intervención educativa cuxa base debe ser a investigación personal, por parte da docencia e dos e das discentes, individual ou grupalmente. No proceso de aprendizaxe, o alumnado deberá expresar as súas propias ideas, opinións, e valoracións, no marco dun planteamento analítico, que obrigue a unha síntesis, e un debate aberto sobre elas, o que conleva o desenvolvemento da capacidade reflexiva, o sentido crítico e a capacidade analítica.

c) A atención personalizada. Dentro das lóxicas limitacións do sistema educativo polo número de educandos presentes en cada grupo, procurarase impartir unha educación personalizada. En todo momento a docencia terá en conta a dimensión individual e afectivo social de cada membro do grupo, a partir das súas capacidades.

d) A flexibilidade, evitando a excesiva rixidez no proceso de ensinanza aprendizaxe, facilitando tantas adaptacións fosen necesarias co fin de conseguir os obxectivos propostos, pero vixilando estrictamente a temporalización, con vistas a cumprimentar o programa completo da materia. Para eso estableceranse as pautas de traballo docente necesario:

En horario extraescolar; Con supervisión directa do profesorado sobre o alumnado;
Distribuíndo o traballo en equipos ou grupos con funcións moi concretas;

delegando as funcións docentes de control en coordinadores ou coordinadoras de cada equipo ou grupo, que comuniquen puntualmente á docencia dos avances o problemas surxidos .

e) A creatividade, mediante a inclusión de actividades (exercicios, traballos, prácticas, investigacións...) que estimulen o pensamento.

f) A socialización. Propiciarase un coñecemento vivencial da realidade cotiá a través dun:

* Contacto coa realidade cultural e as manifestacións artísticas musicais, mediante a asistencia a concertos de todo tipo, así como a exposicións relacionadas co campo musical e co son en xeral, estudos de grabación, e todo o que poda gardar relación coa presenza social da música;

* Plantexamento baseado no traballo de equipo, con actividades rexidas polo principio de participación en grupo.

g) A interdisciplinaria. En todo momento se terá en conta:

A posibilidade de dotar ás programacións dun enfoque interdisciplinar, aproveitando os numerosos puntos de contacto co currículo das outras áreas;

A consideración dos contidos transversais como posible elemento motivador que aúne actividades concretas como un posible centro de interese;

Que a música, polos seus elementos fisiolóxicos, afectivos e intelectuais, pode incidir notablemente na consecución dos obxectivos de etapa.

h) A globalización. É dicir, que a través do traballo duns incidese inmediatamente nos outros, formando unha unidade dificilmente separable en apartados. Ó realiza-la programación, partindo de determinados centros de interese, se terá en conta esa relación, basándose na actividade a través da execución vocal, instrumental ou de movemento.

5. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS BÁSICAS NA ESO

A materia de música contribúe de forma directa á adquisición da competencia cultural e artística : Conciencia e expresións culturais (CCEC), en todos os aspectos que a configuran. Fomenta a capacidade de apreciar, comprender e valorar criticamente diferentes manifestacións culturais e musicais, a través de experiencias perceptivas, expresivas e do coñecemento de músicas de diferentes culturas, épocas e estilos. Pode potenciar así, actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos fundamentados respecto das distintas manifestacións musicais, establecendo conexións con outras linguaxes artísticas e cos contextos social e histórico os que se circunscribe cada obra.

Colabora ao desenvolvemento da competencia de autonomía e iniciativa persoal :

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.(CSIEE) , mediante o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. A interpretación e a composición son dous claros exemplos de actividades que requiren dunha planificación previa e de toma de decisións para obter os resultados desexados. Por outra banda, naquelas actividades relacionadas especialmente coa interpretación musical, desenvólvense capacidades e habilidades tales como a perseveranza, a responsabilidade, a autocrítica e a autoestima, sendo estes factores clave para a adquisición desta competencia. Non pode esquecerse tampouco que a organización e realización de actividades musicais no centro escolar require a utilización de habilidades sociais para traballar en equipo co fin de levar a cabo un proxecto común: poñerse no lugar doutro, valorar as ideas dos demais, dialogar, negociar e traballar de forma cooperativa e flexible para un ben común.

A música contribúe tamén á competencia social e cidadá (CSC). A participación en actividades musicais e de movemento de distinta índole, especialmente as relacionadas coa interpretación e creación colectiva que requiren dun traballo cooperativo colabora na adquisición de habilidades para relacionarse cos demais. A participación en experiencias colectivas, musicais e de movemento dá a oportunidade de expresar ideas propias, valorar as dos demais e coordinar as súas propias accións coas doutros integrantes do grupo responsabilizándose na consecución dun resultado.

A toma de contacto cunha ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente, favorece a comprensión de diferentes culturas e da súa contribución á sociedade en que vivimos, fomentando a valoración das distintas achegas e a percepción da progresiva fusión de estilos e culturas que se está a realizar nesta arte. A reflexión sobre a presenza incesante da música nas nosas vidas, sobre o uso que dela se fai na publicidade e noutros medios como elemento de manipulación emotiva, e sobre o seu papel na economía e na creación de novas profesións, desenvolve a valoración crítica e a comprensión da realidade.

A música tamén contribúe de xeito directo ao desenvolvemento do tratamento da información e da competencia dixital (CD). O uso dos recursos tecnolóxicos no campo da música posibilita o coñecemento e dominio básico do hardware e o software musical, os distintos formatos de son e de audio dixital ou as técnicas de tratamento e gravación do son relacionados, entre outros, coa produción de mensaxes musicais, audiovisuais e multimedia. Favorece, así mesmo, o seu aproveitamento como ferramenta para os procesos de autoaprendizaxe e a súa posible integración nas actividades de lecer.

Ademais a obtención de información musical require de destrezas relacionadas co tratamento da información aínda que desde esta materia, merece especial consideración o uso de produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor.

A música tamén contribúe ao desenvolvemento da competencia para aprender a

aprender (CAA), potenciando capacidades e destrezas fundamentais para a aprendizaxe guiada e autónoma como a atención, a concentración e a memoria, á vez que desenvolve o sentido da orde e da análise.

Respecto á competencia en comunicación lingüística (CCL) , a música contribúe, do mesmo xeito que outras áreas, a enriquecer os intercambios comunicativos, e á adquisición e uso dun vocabulario musical básico. Tamén colabora coa integración da linguaxe musical e da linguaxe verbal e coa valoración do enriquecemento que a dita interacción xeral.

Desde o punto de vista da competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico a música realiza a súa achega á mellora da calidade do ambiente identificando e reflexionando sobre o exceso de ruído, a contaminación sonora e o uso indiscriminado da música, co fin de xerar hábitos saudables. Ao mesmo tempo os contidos relacionados co uso terapéutico da música ou co uso correcto da voz e do aparello respiratorio, non só para conseguir resultados musicais óptimos, senón tamén para previr problemas de saúde, inciden no desenvolvemento desta competencia.

A música contribúe á competencia matemática (CMCCT) poñendo en evidencia a necesidade do manexo de principios matemáticos para a comprensión dos elementos básicos da linguaxe musical: a relación entre as distintas figuras, o compás, o timbre ou as agrupacións dos sons en distintos tipos de escalas. Por outra parte non podemos esquecer a relación que teñen coas matemáticas e a física correntes musicais como a música aleatoria, algorítmica, a estocástica e a fractal.

6. 2º ESO

6. 1. Contidos

É o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa, e á adquisición de competencias. Os contidos ordénanse en disciplinas, que se clasifican en materias, ámbitos, áreas e módulos, en función das ensinanzas, das etapas educativas ou dos programas en que participe o alumnado.

A continuación móstranse os contidos, estruturados en catro bloques, segundo o Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

6.1.1. BLOQUE 1: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

1. Parámetros do son. Elementos básicos da linguaxe musical (n; ñ; m)

2. Características da voz e da palabra como medios de expresión musical. Habilidades técnicas e interpretativas, exploración e descuberta das posibilidades da voz como medio de expresión musical. (n; ñ; m)
3. Instrumentos e corpo como medios de expresión musical: características xenéricas e formais. (n; ñ; m)
4. Agrupacións vocais e instrumentais na música de diferentes xéneros, estilos e culturas. Interpretación individual e en grupo. (n; ñ; m)
5. Práctica da relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación. (n; ñ; m)
6. Fomento da sensibilidade estética, desenvolvida a través da comprensión e a interiorización da música. (n; ñ; m)
7. Grañas e outras formas de notación musical, convencionais e propias, empregadas como expresión musical. (n)
8. Exploración das posibilidades de diversas fontes sonoras e práctica de habilidades técnicas para a interpretación. (n; g)
9. Experimentación e práctica das técnicas do movemento e da danza, expresión dos contidos musicais a través do corpo e do movemento, e a interpretación dun repertorio variado de danzas. (n; g)
10. Práctica das pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e aos/ás demais intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. (a; b; d)
11. Aceptación e cumprimento das normas que rexen a interpretación en grupo e a achega das ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común. (a; b; d)
12. Aceptación e predisposición para mellorar as capacidades técnicas e interpretativas propias, e respecto ante outras formas de expresión. (a; b; d)
13. Improvisación, elaboración de arranxos e composición como recursos para a creación musical en todas as súas vertentes; elaboración de arranxos de cancións e pezas instrumentais, con acompañamentos sinxelos e selección de distintos tipos de organización musical. (a; n)
14. Composición individual ou en grupo de cancións e pezas instrumentais para distintas agrupacións, a partir da combinación de elementos e recursos presentados no contexto das actividades que se realizan na aula. (a; n)
15. Práctica de pezas musicais aprendidas a través da memorización e da lectura de partituras. (g; n; d; ñ)
16. Sonorización de representacións dramáticas, actividades de expresión corporal, e danza e imaxes fixas e en movemento na realización de producións audiovisuais. (g; n; d; ñ)

6.1.2. BLOQUE 2: ESCOITA

1. Utilización dos recursos necesarios para a comprensión da música escoitada. (n; ñ)
2. Identificación dos elementos da música e das súas características na audición e na análise de obras musicais. (n; ñ)

3. Clasificación e discriminación auditiva dos tipos de voces e instrumentos, e das agrupacións vocais e instrumentais. (n; ñ)
4. Elementos que interveñen na construción dunha obra musical: melodía, ritmo, harmonía, timbre, textura, forma, tempo, dinámica, etc. (n)
5. Interese por desenvolver hábitos positivos e de respecto ás demais persoas durante a escoita. (b; a)
6. Audición, análise elemental e apreciación crítica de obras vocais e instrumentais de distintos estilos, xéneros, tendencias e culturas musicais, incluíndo as interpretacións e composicións realizadas na aula. Investigación de músicas de distintas características para ampliar as propias preferencias musicais. (h; n)
7. Sensibilización e actitude crítica ante o consumo indiscriminado de música e a contaminación sonora. (e; f; m)

6.1.3. BLOQUE 3: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAI

1. A música ao servizo doutras linguaxes: corporal, teatral, cinematográfica, radiofónica ou publicitaria. (m; n)
2. Análise da música empregada en diferentes tipos de espectáculos e producións audiovisuais. (m; n)
3. Pluralidade de estilos na música actual: características culturais, artísticas e formais. (l; n)
4. Emprego e coñecemento dos recursos necesarios para a conservación e a difusión das creacións musicais propias e alleas. (l; n; ñ)
5. Utilización de diversas fontes de información para indagar sobre instrumentos, compositores/as, concertos e producións musicais en vivo e gravadas, tanto do patrimonio galego como da música occidental en xeral e doutras culturas. (l; n;)
6. Recollida de información, valoración e exposición do feito musical e as súas opinións. (h; e)
7. Música actual: novas tendencias; concertos en directo. (e; n; l)

6.1.4. BLOQUE 4: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

1. Utilización de dispositivos electrónicos, recursos da internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. (e; n)
2. Aplicación de técnicas de gravación analóxica e dixital, para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. (e; n)
3. Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. (e; n)
4. Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e gravación de pezas musicais. (e; n)
5. Emprego e coñecemento dos recursos necesarios para a conservación e a difusión das creacións musicais propias e alleas. (e; n)

6. O son e a música nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación. Valoración dos recursos tecnolóxicos como instrumentos para o coñecemento da música e a satisfacción con ela. (e; n)

6. 2. Competencias clave

Son as capacidades para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

Comunicación lingüística (CCL).

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).

Competencia dixital (CD).

Aprender a aprender (CAA).

Competencias sociais e cívicas (CSC).

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

Conciencia e expresións culturais (CCEC).

6. 3. Estándares de aprendizaxe

Son as concrecións dos criterios de avaliación, e é por esa razón pola que se relacionan directamente con eles.

Permiten definir os resultados de aprendizaxe. Concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer. Serán observables, medibles e avaliábeis, e permitirán graduar o rendemento ou o logro alcanzado. Deben contribuír a facilitar o deseño de probas estandarizadas e comparables.

Especificanse a continuación de cada punto as competencias ou capacidades implicadas.

6. 3. 1. RESPECTO AO 1º BLOQUE : INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

1. Recoñece os parámetros do son e os elementos básicos da linguaxe musical, utilizando unha linguaxe técnica apropiada. (CCEC; CCL)

2. Recoñece e aplica os ritmos e os compases a través da lectura ou a audición de pequenas obras ou fragmentos musicais. (CMCCT; CCEC)

3. Identifica e transcribe ditados de patróns rítmicos e melódicos con formulacións sinxelas en estruturas binarias, ternarias e cuaternarias. (CMCCT; CCEC)

4. Distingue e emprega os elementos que se utilizan na representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; clave de sol e de fá en cuarta; duración das figuras; signos que afectan a intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.). (CCEC)

5. Improvisa e interpreta estruturas musicais elementais construídas sobre os modos e as escalas máis sinxelas e os ritmos máis comúns. (CAA; CCEC)

6. Utiliza os elementos e os recursos adquiridos para elaborar arranxos e crear cancións, pezas instrumentais e coreografías. (CAA; CCEC)
7. Amona interese polo coñecemento e a aplicación de técnicas e as normas do coidado da voz, o corpo e os instrumentos. (CAA; CCEC)
8. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz. (CCEC)
9. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación. (CCEC)
10. Adquire e aplica as habilidades técnicas e interpretativas necesarias nas actividades de interpretación adecuadas ao nivel. (CCEC)
11. Coñece e pon en práctica as técnicas de control de emocións á hora de mellorar os seus resultados na exposición ante un público. (CAA; CCEC)
12. Realiza improvisacións e composicións partindo de pautas previamente establecidas. (CAA; CCEC)
13. Amona unha actitude de superación e mellora das súas posibilidades, e respecta as capacidades e as formas de expresión dos seus compañeiros e das súas compañeiras. (CSIEE)
14. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas de diferentes xéneros, estilos e culturas, aprendidas por imitación e a través da lectura de partituras con diversas formas de notación, adecuadas ao nivel. (CCEC)
15. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio español e galego. (CCEC)
16. Amona apertura e respecto cara ás propostas do profesorado e dos compañeiros e as compañeiras. (CSC)
17. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/a director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, amosando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo. (CSC)
18. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa. (CSIEE)

6. 3. 2. RESPECTO AO 2º BLOQUE: ESCOITA

1. Diferencia as sonoridades dos instrumentos da orquestra, así como a súa forma e os diferentes tipos de voces. (CCEC)
2. Diferencia as sonoridades dos instrumentos máis característicos da música popular moderna, do folclore e doutras agrupacións musicais. (CCEC)
3. Sigue partituras como apoio á audición. (CCEC)
4. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a interpretación e a audición. (CSC)
5. Describe os elementos das obras musicais propostas. (CCL; CCEC)
6. Utiliza de xeito guiado recursos como apoio á análise musical. (CCEC)
7. Emprega conceptos musicais para comunicar coñecementos, xuízos e opinións musicais de forma oral e escrita, con rigor e claridade. (CCL)

8. Toma conciencia da contribución da música á calidade da experiencia humana, amosando unha actitude crítica ante o consumo indiscriminado de música. (CSC)
9. Elabora traballos de indagación sobre a contaminación acústica. (CSIEE; CD)

6. 3. 3. RESPECTO AO 3º BLOQUE: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

1. Recoñece, crea e interpreta distintas manifestacións da danza. (CCEC)
2. Distingue as diversas funcións que cumpre a música na nosa sociedade. (CCEC)
3. Amona interese por coñecer os xéneros musicais e as súas funcións expresivas, gozando deles como oínte con capacidade selectiva. (CCEC)
4. Valora e respecta a importancia do patrimonio musical español e galego (CCEC)
5. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio español e galego. (CCEC)
6. Coñece e describe os instrumentos tradicionais españois e galegos. (CCEC)
7. Contribúe á conservación, a recuperación e a transmisión do patrimonio musical galego, colaborando na recollida, na gravación e na transcripción de pezas. (CCEC; CSIEE)
8. Emprega un vocabulario adecuado para describir percepcións e coñecementos musicais (CCL)
9. Comunica coñecementos, xuízos e opinións musicais de xeito oral e escrito, con rigor e claridade. (CCL)
10. Utiliza diversas fontes de información de xeito guiado para indagar sobre novas tendencias, representantes, grupos de música popular, etc., e realiza unha revisión crítica desas producións. (CD)
11. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias. (CAA)

6. 3. 4. RESPECTO AO 4º BLOQUE: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

1. Coñece algunhas das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías e utilízalas como ferramentas para a actividade musical. (CD)
2. Participa na produción musical demostrando o uso adecuado dos materiais relacionados, os métodos e as tecnoloxías. (CD; CSIEE)
3. Utiliza de xeito guiado as fontes e os procedementos apropiados para elaborar traballos sobre temas relacionados co feito musical. (CD)

6. 4. Temporalización dos contidos

1º TRIMESTRE:

- Parámetros do son: altura, duración, intensidade e timbre.
- Elementos básicos da linguaxe musical. Figuras, silencios, compases.
- Ruido – son.
- O aparato fonador.
- A voz. Tipos de voces, distintas agrupacións e estilos.
- Interpretación instrumental: frauta, instrumentos de placas e pequena percusión.

2º TRIMESTRE:

- Os instrumentos. Diferencias tímbricas. Familias instrumentais. Instrumentos tradicionais. Agrupacións e orquestra sinfónica.
- Elementos dunha obra musical: melodía, ritmo, harmonía, timbre, textura, forma e dinámica.
- A tonalidade: modo maior e menor. Intervalos e escalas.
- Interpretación instrumental: Frauta, instrumentos de placas e pequena percusión.

3º TRIMESTRE:

- Movemento e danza: danzas da súa contorna.
- Música actual.
- A forma musical: formas binarias, ternarias,
- Música nos medios de comunicación. Música no cine. Música na radio.
- Interpretación instrumental: Frauta, instrumentos de placas e pequena percusión.

6. 5. Grado mínimo para a consecución da materia

- Actitude respectuosa e positiva ao longo das actividades desenvolvidas en cada unidade.
- Participación activa nas aulas.
- Expresión escrita e oral correcta, razoada e intelixible.
- Utilizar correctamente a lectura e escritura musical como apoio para a interpretación.
- Distinguir mediante audicións os distintos tipos de voces.
- Distinguir visualmente e auditivamente os instrumentos da orquestra sinfónica e os tradicionais.
- Valorar o silencio como requisito previo para escoitar e interpretar música.
- Coñecer os elementos básicos da linguaxe musical así como a súa representación escrita e aplicalos á análise de pezas musicais, utilizando a terminoloxía correcta.
- Discriminar os elementos da música nas audicións así como a textura e os planos sonoros.
- Elaborar xuízos persoais considerando as diversas funcións que desempeña a música no entorno cotiá
- Apreciar a voz, o corpo e os instrumentos musicais como medios de expresión individual e colectiva.
- Ser capaz de facer ditados melódicos de dificultade media: cinco sons e negras, corcheas e semicorcheas
- Interpretar con instrumentos de placas e percusión (tamén corporal) as pezas que se lles presenten ao longo do curso.
- Diferenciar unha escala maior dunha menor.
- Reproducir e interpretar ritmos traballados durante o curso.

6. 6. Procedementos e instrumentos de avaliación

Probas

Escrita

- Test
- Cuestionarios
- Comentarios de audiciones
- Mapas conceptuais
- Exercicios que obliguen o uso de conceptos
- Situacións que obliguen ó uso de procedementos
- Dictados musicais
- Emprego de aplicacións dixitais para reforzar de modo lúdico os contidos.

Non escritas

- Interpretación instrumental
- Exposición
- Entrevista persoal
- Cuestionario

Observación

Directa

- Recollida de datos en diario de clase

Indirecta

- Informes e opinións doutros profesores ou profesionais
- Entrevistas con pais e nais

6. 7. Metodoloxía didáctica

É o conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas de xeito consciente e reflexivo, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos suscitados. O enfoque metodolóxico deberá sustentarse nas referidas situacións de aprendizaxe, coa finalidade de que os contidos se convertan en coñecementos aplicables con eficacia.

Será variada e adecuada ás características e aos ritmos de aprendizaxe dos alumnos e das alumnas.

1. As propostas pedagóxicas arbitrarán métodos que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe, que favorezan a capacidade de aprender por si mesmos e promovan a aprendizaxe en equipo.

2. A metodoloxía didáctica neste etapa será nomeadamente activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes.

3. Procurarase o traballo en equipo do profesorado co obxecto de proporcionar un enfoque multidisciplinar do proceso educativo, garantindo a coordinación de todos os membros do equipo docente de cada grupo.

4. Fixaranse as estratexias para alcanzar os estándares de aprendizaxe avaliábeis previstos na materia de música así como a adquisición das competencias.

5. Se terá en conta a diversidade do alumnado, entendendo que deste xeito se garante o desenvolvemento de todos/as os/as alumnos/as e máis unha atención personalizada en función das necesidades de cadaquén. Para iso se utilizarán mecanismos de reforzo tanto organizativos como curriculares que se porán en práctica tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe.

6. Prestarase unha atención especial á adquisición e ao desenvolvemento das competencias, e fomentarse a correcta expresión oral e escrita, as tecnoloxías da información e a comunicación, e a educación cívica e constitucional na materia.

7. Coa finalidade de promover a comprensión de lectura e de uso da información, dedicarase un tempo á lectura dentro das horas lectivas de música, ademais das correspondentes ao proxecto lector desenvolvido no centro.

8. Promoverase a integración e o uso das tecnoloxías da información e da comunicación na aula, como recurso metodolóxico eficaz para desenvolver as tarefas .

9. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, se deseñaran actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Para isto, aproveitaranse as posibilidades que ofrecen as metodoloxías de proxectos, entre outras, así como os recursos e as actividades da biblioteca escolar.

6. 8. Materiais e recursos didácticos

Neste curso non se utiliza libro de texto oficial.

Todos os alumnos disporán dos apuntamentos na Plataforma Edixgal .

Outros materiais:

- Fichas de traballo na plataforma Edixgal.
- Papel pautado
- Ordenadores Edixgal dos alumnos.
- Reproductores sonoros e audiovisuais.
- Soportes sonoros e audiovisuais .
- Pizarra dixital.

- Musicogramas.
- Discografía
- Ipod
- Instrumental Orff (placas e pequena percusión) e frautas
- Pianos (un clavinova e outro teclado portátil para actuacións fora do centro)
- Batería eléctrica
- Guitarra
- Ordenador
 - Grupo de Whatsapp
 - Correo electrónico
 - Aplicacións dixitais variadas (Kahoot, Educaplay, etc.).
 - Páxinas de aloxamento de vídeos (Vimeo, Youtube, etc).
 - Videoconferencias

6. 9. Criterios de avaliación

Son os referentes para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

6. 9. 1. RESPECTO AO 1º BLOQUE : INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

1. Recoñecer os parámetros do son e os elementos básicos da linguaxe musical, utilizando unha linguaxe técnica apropiada e aplicándoos a través da lectura ou a audición e a interpretación de pequenas obras ou fragmentos musicais.
2. Distinguir e utilizar os elementos da representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; clave de sol e de fá en cuarta; duración das figuras; signos que afectan a intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.).
3. Improvisar e interpretar estruturas musicais elementais construídas sobre os modos e as escalas máis sinxelas e os ritmos máis comúns.
4. Amosar interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para as actividades de interpretación, aceptando e cumprindo as normas que rexen a interpretación en grupo e achegando ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común.
5. Amosar interese polas actividades de composición e improvisación, e respecto polas creacións dos seus compañeiros e das súas compañeiras.
6. Participar activamente e con iniciativa persoal nas actividades de interpretación, asumindo diferentes papeis, intentando concertar a súa acción coa do resto do conxunto, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da tarefa en común.

6. 9. 2. RESPECTO AO 2º BLOQUE: ESCOITA

Identificar e describir os instrumentos e as voces, e as súas agrupacións.

Seguir distintos tipos de partituras no contexto das actividades musicais da aula como apoio ás tarefas de audición.

Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións.

Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes (gráfica, corporal ou verbal), elementos e formas de organización e estruturación musical (ritmo, melodía, textura, timbre, repetición, imitación, variación) dunha obra musical interpretada en vivo ou gravada.

Identificar situacións do ámbito cotián nas que se produce un uso indiscriminado do son, analizar as súas causas e propor solucións.

6. 9. 3. RESPECTO AO 3º BLOQUE: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

Realizar exercicios que reflectan a relación da música con outras disciplinas.

Demostrar interese polas músicas de distintas características, épocas e culturas, e por ampliar e diversificar as propias preferencias musicais, adoptando unha actitude aberta e respectuosa.

Apreciar a importancia do patrimonio cultural musical español e galego, e comprender o valor de conservalo e transmitilo.

Valorar a asimilación e o emprego dalgúns conceptos musicais básicos necesarios á hora de emitir xuízos de valor ou "falar de música".

Amosar interese e actitude crítica pola música actual, os musicais, os concertos en vivo e as novas propostas musicais, valorando os seus elementos creativos e innovadores.

6. 9. 4. RESPECTO AO 4º BLOQUE: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Utilizar recursos tecnolóxicos dispoñibles para gravar e reproducir música.

Utilizar de xeito funcional os recursos informáticos dispoñibles para a aprendizaxe e a indagación do feito musical.

6. 10. Criterios de promoción

A promoción dos alumnos de música en 2º ESO virá dado polo cumprimento e acadar positivamente os contidos mínimos expostos na presente programación así como ser avaliado positivamente nos procedementos de práctica instrumental.

6. 11. Criterios de calificación e cuantificación na avaliación

Para a promoción ao curso seguinte o alumno terá que ter acadados os contidos mínimos da asignatura.

- As probas escritas de coñecementos puntuaranse de 0 a 10. De realizarse varias probas nunha avaliación a nota que se considerará será a media aritmética de todas. O peso desta nota no conxunto da nota da avaliación é do 50%.
- Tanto a interpretación instrumental coma a realización de tarefas, traballos e actividades, cando o profesor así o sinala, terán un peso na nota final da avaliación do 50% (25% cada un delas)
- Poderanse programar actividades de participación voluntaria (presentacións multimedia, construción de instrumentos, interpretación de pezas significativas, etc.), que serán puntuadas de 0 a 1 puntos dependendo da calidade. En cada avaliación, a nota acadada por este apartado sumarase á nota da final de avaliación.
- A participación nas clases puntuará 0,25 puntos cando así o considere o profesorado.
- A actitude na aula (cumprimento das normas de clase, atención ás explicacións do profesor, etc.), poderá sumar ou restar ata un punto na nota final de cada avaliación. Cada negativo por non traer material e por falta de puntualidade restará 0,25 na nota final da avaliación.
- Ningún alumno poderá obter un “10” na nota final de curso se non participa alomenos nunha actuación musical proposta ao longo do curso.
- A 3ª avaliación e a avaliación final serán conxuntamente os días 22 e 23 de Xuño.
- Non haberá avaliación extraordinaria de xuño.

7. 2º ESO AFONDAMENTO

7. 1. Introducción

No curso académico 2022/23 se segue a impartir a materia de Afondamento de música para os alumnos de 2º de Secundaria no IES San Paio

A práctica da música en nesta materia durante o período de estudos de secundaria responde á actividades de conxunto instrumental coma un conxunto de necesidades educativas do alumnado de música. Cumpre unha función decisiva no desenvolvemento do oído musical en tódolos seus aspectos, é o medio idóneo para desenvolver o sentido da afinación. Estimula a capacidade imprescindible para toda persoa, para escoitar aos outros instrumentos mentres se toca o propio e para desenvolver o sentido da "sonoridade do conxunto". A interacción entre diversos intérpretes contribúe ao desenvolvemento da sensibilidade en materia de dinámica, fraseo, ritmo e vibrato. Obriga aos alumnos que a practican a desenvolver hábitos de autodisciplina e método extremadamente beneficiosos tales, como a homoxeneización da articulación e á súa

vez que permiten o contraste do instrumento propio con outros de diferente natureza. Dende un punto de vista artístico, a práctica musical é imprescindible para a maduración musical no terreo da expresividade e emotividade. Á súa vez o intercambio de ideas e a confrontación entre diversos puntos de vista interpretativos resulta educativa, e estimulante para un intérprete en período de formación xa que colabora a desenvolver a capacidade analítica e fomenta que a interpretación responda a unha idea musical e transcenda o nivel de mera lectura. Así mesmo, a práctica e o estudo do repertorio de conxunto supón un paso decisivo no coñecemento da literatura musical e a súa evolución estilística a través dos diferentes períodos da historia da música.

A práctica indistinta de grupo ten por finalidade facilitar a participación, a través de distintas formacións, de todo o alumnado ao procurarse unha organización máis flexible do ensino.

Por unha banda, esta participación en agrupacións permitirá que determinados instrumentos con dificultades de integración teñan o marco adecuado para a práctica instrumental colectiva, e por outra, supón e garante a presenza activa dos alumnos e das alumnas nunha das actividades implican maior proxección do centro na sociedade. As tradicionais asociacións de instrumentos darán paso a un repertorio que alberga un complexo armazón de interrelacións instrumentais sen perder a unidade de criterio e a igualdade da execución que han de ser as principais metas a alcanzar. O alumno e a alumna, como noutras agrupacións, deberá incrementar a actitude de escoita de todo aquilo que rodea a propia execución unipersonal en aras a conseguir aspectos inherentes a toda boa interpretación na agrupación: afinación, empaste, homoxeneidade no fraseo, igualdade nos ataques, claridade nas texturas, etc., adquirindo progresivamente, unha serie de habilidades e hábitos acordes co seu papel no grupo que estará condicionado ao repertorio do seu instrumento. No caso de instrumentos cunha literatura escasa ou con dificultades de inserción, o conxunto supón a posibilidade de penetrarse nas obras máis relevantes que lle son propias ao instrumento co que iso implica de enriquecemento na formación musical do alumno e da alumna.

O conxunto propiciará a responsabilidade compartida. Por unha banda, as relacións humanas entre os alumnos e as alumnas, afeitos á práctica instrumental individual levarán, como membros dun corpo colectivo, todo un exercicio de adaptación ao grupo e de aceptación doutros instrumentistas. Por outra, a práctica en grupo motivará a actitude de escoita, propiciará a memoria de pasaxes instrumentais, fomentará o estudo individual que ha de reverter no grupo e incentivará unha actitude de disciplina dificilmente abordable en aúidades individuais.

Seguindo a normativa vixente a materia desenvolverase de maneira colectiva en unha sesión semanal de cincuenta minutos.

7. 2. Metodoloxía

Na materia de Afondamento- Conxunto preténdese utilizar unha metodoloxía creativa, activa, participativa, variada e flexible. Servirá de reforzo á asignatura de Música 2º ESO .

Así mesmo, e dadas as circunstancias de gran variedade que poidan xurdir na formación dos distintos grupos, tratarase de partir da realidade dos alumnos e alumnas, ten-

do en conta o nivel, os coñecementos, destrezas e intereses que posúen, así como a potencialidade de cada un deles. Dentro dun mesmo grupo pódense recibir alumnos/as de distintas especialidades instrumentais, diferente nivel técnico e musical, de distintas idades e con distinto grao de madurez e intereses.

Tratarase de aproveitar esta diversidade. É dicir, para tratar a esta diversidade, tratando de completar, na medida do posible as súas necesidades, realizaranse e deseñarán as seguintes tarefas ou actividades:

A grandes rasgos, as técnicas empregadas na ensinanza grupal para a preparación dunha obra son as seguintes: Presentación da obra e descrición das súas partes, o seu autor, estilo e posibles dificultades. A obra propónse como material de traballo e fíxase un período de tempo non moi longo para o seu estudo. Eventualmente realizarase unha lectura a primeira vista. Posteriormente noutras sesións de clase celebraranse audicións da obra ou fragmento estudiado para comentar aspectos da mesma, e posibles correccións. En cada sesión comprobarase si se traballaron as correccións da sesión anterior. O proceso continúa ata lograr o Obxectivos principais.

Entre as medidas adicionais poderíamos adoptar algunha das seguintes:

Elección dun repertorio axeitado ao nivel do grupo.

Posibilidade de cambio de agrupación.

Reforzos individuais.

Interacción co profesor-titor.

Adaptación de materiais.

7. 3. Obxectivos

Ademáis dos recollidos na programación respecto aos obxectivos de Música na ESO, o obxectivo principal na materia de Afondamento 2º ESO é a interpretación correcta da obra na aula e a súa posible interpretación en público.

7. 4. Contidos

- Coñecemento das características e posibilidades sonoras dos diferentes instrumentos que conforman o grupo.
- Lectura a primeira vista das obras propostas polo profesor e consensuadas co alumnado.
- Adquisición do hábito de leer a primeira vista dun xeito fluído.
- Coñecemento das diferentes convencións interpretativas en cada época.
- Análise melódico, rítmico e estilístico das obras a interpretar dun xeito sinxelo.
- Audicións comparadas de diversos intérpretes, se fose posible, para analizar de xeito crítico as características das diferentes versións.
- Adecuación interpretativa ao carácter e ao estilo da música interpretada.
- Coñecemento das diferentes convencións interpretativas vixentes en cada época.
- Comunicación visual e xestual.
- Uso da respiración para sinalar o comezo das frases.
- Estudo e práctica dos xestos para tocar sen director.

- Diferenciación dos roles de cada membro do grupo para actuar como responsable do mesmo.
- Desenvolvemento do sentido da responsabilidade como membro dun grupo.
- Valoración do papel de cada membro dentro do grupo e o respecto pola interpretación musical.
- Resolución dos diversos problemas técnicos derivados da interpretación das obras.
- Traballo gradual do repertorio mais salientable da agrupación correspondente.
- Desenvolvemento da memoria.
- Memorización dunha parte do repertorio.
- Traballo da concentración.
- Coñecemento e aplicación do protocolo escénico.
- Control do medo escénico.
- Actitude de respecto cara os demais compañeiros nas súas actuacións públicas.
- Improvisación libre e empleando algún tipo de patrón en diferentes tonalidades, xogos de preguntas/respostas, canons.
- Traballo da improvisación sobre "ideas musicais": texturas, esquemas, progresións, descrición sonora.
- Intercambio de ideas e confrontación de diversos puntos de vista.

7. 5. Criterios de avaliación

- Demostrar un dominio na execución de obras en grupo. Este criterio avalía a capacidade de relación dos coñecementos técnicos e teóricos necesarios para acadar unha interpretación adecuada.
- Demostrar unha capacidade progresiva na improvisación e creatividade sobre o instrumento. Con este criterio avalíase a competencia progresiva que adquire o alumno e a súa desenvoltura para abordar a improvisación no instrumento, aplicando os coñecementos adquiridos.
- Interpretación pública correcta do repertorio programado ao longo do curso. A asistencia ás clases será toda en conta xa que polas peculiares características desta materia as faltas de asistencia e a untualidade cobran unha singular importancia e deben ser tratadas con especial atención.
- Cando un alumno perda o dereito á Avaliación Contínua polas súas reiteradas faltas de asistencia non será dereito á adición de máis puntuación na materia de música 2º ESO.
- Aplicarase o principio de avaliación continua, fundamentada no seguimento do proceso de ensinanza-aprendizaxe durante todo o curso e a adición de máis puntuación só se executará na nota final de curso .
- Os procedementos e instrumentos que se empregarán na avaliación do aprendizaxe dos alumnos/as levaranse a cabo a través da observación sistemática do traballo do alumno/a e a consecución aceptable, óptima ou excelente dos obxectivos propostos.

7. 6. Criterios de calificación e cuantificación

Esta asignatura será avaliada entre 0-1 punto , que será engadido, baixo consenso co profesor correspondente ao curso , á nota final de 2º ESO.

Ademáis das actividades propostas, se valorará especialmente a actitude, o respecto á diversidade do grupo e aos diferentes gustos musicais de cada membro do grupo.

* 0 puntos se o alumno non asiste a clase, non cada os obxectivos ou non se implica en absoluto nas actividades de clase, sen respecto aos compañeiros nin ao espírito de grupo

* 0,25 puntos se asiste a clase, acada aceptablemente os obxectivos, e se implica nas actividades con nivel aceptable, respeta aos seus compañeiros e contribúe aceptablemente ao traballo de grupo, pero sempre baixo continuo requerimento do profesor.

* 0,75 puntos se asiste a clase, acada óptimamente os obxectivos propostos, e desenvolve con autonomía tódalas actividades propostas cun rendemento óptimo respectando aos seus compañeiros e contribuíndo optimamente ao traballo de grupo sen necesitar máis que as instrucións iniciais do profesor.

* 1 punto se asiste a clase, acada de xeito excelente os obxectivos propostos e desenvolve con total autonomía tódalas actividades propostas cun rendemento excelente, respectando sempre aos seus compañeiros e contribuíndo excelentemente ao traballo de grupo aportando ideas de seu e sen necesitar máis que as instrucións iniciais do profesor.

* Todos estes puntos engadidos implican a obligatoriedade de ofrecer nun concerto coas piezas traballadas durante o curso.

7. 7. Temas transversais

Educación en valores

Tódalas materias instrumentais/vocais grupais levarán consigo todo un exercicio de adaptación ao grupo e de aceptación doutros instrumentistas, fomentando as relacións humanas entre os alumnos/as . O traballo en grupo estimula capacidades múltiples de comunicación, coñecemento mutuo, colaboración, identidade persoal e autoestima o que constitúe unha técnica recomendable en temas de convivencia, igualdade de xénero e na prevención da violencia

Nesta programación os temas transversais tratados son básicamente actitudinais que van influir na conducta do noso alumnado. Son valores importantes tanto para o desenvolvemento integral e persoal como para o desenvolvemento dunha sociedade libre, democrática, respetuosa co medio e tolerante.

A educación en valores trabállase de forma continua ao longo de todo o proceso do ensino , pero cunha maior intensidade nas materias grupais instrumenais ou vocais xa que educamos para a convivencia os valores sociais a igualdade de oportunidades de ambos sexos a comprensión e respecto nas relacións interpersonais

As actividades a desenvolver son as seguintes:

Prácticas que favorezan as habilidades sociais coloquios que promovan o respecto aos demais participación nas actividades propostas departamento (festival de Nadal, Letras Galegas, etc.) calquera outra actividade que poda xurdir ao longo do curso académico

Educación para a paz e a cooperación internacional

A tolerancia fronte a distintos estilos e expresións musicais tanto da súa cultura coma de outras culturas forma parte tamén do modo que ten a música de educar ó alumno para a convivencia. Ademais, deben aprender a respetarse uns a outros. A solidaridades a tolerancia, o respecto, o fomento da autoestima ou o respecto son valores implícitos nas unidades.

Educación moral e cívica

Participar en tarefas comúns, mostrando actitudes de colaboración e respecto polas opinións e propostas alean, ademais do respecto a un mesmo, coa aceptación das súas propias capacidades e limitaciones. A través do traballo en grupo propíciase unha actitude de colaboración e respecto ante os demais.

Educación para a igualdade entre os sexos

Desenvolver la autoestima e unha concepción do corpo como expresión da personalidade. Traballase a través de actividades iguais para os alumnos/as, sin ningún tipo de discriminación. Analizar críticamente a realidade e corrixir prexuízos sexistas e as súas manifestacións na linguaxes.

Educación ambiental

A través da adquisición de experiencias e coñecementos que permitan comprender os principais problemas ambientais, desenvolvendo o interese polo medio. Crear hábitos individuais de protección do medio. Fomentar o rexeitamento ó ruído indiscriminado e á contaminación sonora. Invitar á valoración do silencio e a beleza dos son da natureza.

Educación para a saúde

Proporcionar un contexto axeitado para realizar unha valoración crítica de determinados hábitos relacionados coa saúde. Coincidindo co proceso de muda da voz a educación musical contribúe á aceptación dos cambios e de posibilidades da propia voz, así como á hixiene vocal (problemas do tabaco), o control da respiración.. A través da instrumental, vocal e movemento, coñecen o seu corpo e as súas posibilidades.

Educación para o consumidor

Crear unha conciencia de consumidor responsable que se sitúa criticamente ante o consumismo e a publicidade. Trátase de que os alumnos desenvolvan unha actitude crítica ante o consumo de música, non deixándose levar polos intereses comerciais e as modas. Que recoñezann e valoren a música de calidade. Pódese analizar o mercado publicitario, o pirateo.

Educación para o ocio

Inculcar ó alumnado o sentido do ocio e a importancia do tempo libre como tempo aproveitable, con actividades lúdicomusicais extraescolares e a práctica instrumental ou vocal.

Tratamento das tecnoloxías da información e a comunicación (TICs).

O uso do ordenador na aula dende un punto de vista didáctico, pasa polo uso do denominado software, xa que este complementa as actividades a realizar e é un instrumento que axuda para a consecución dos seguintes obxectivos:

Instruir: xa que orienta o aprendizaxe dos alumnos/as

Motivar porque os alumnos/as séntense atraídos por estes materiais

Investigar: os alumnos/as poden ter acceso a informacións e gravacións

Crear: Os alumnos/as desenvolven a observación, percepción e sensibilidade.

7. 8. Recursos didácticos

Debido ó carácter eminentemente práctico da materia, a nosa aula dispón do seguinte material:

- Equipo de música e de vídeo.
- Pantalla interactiva
- Instrumental ORFF. Tamén outros instrumentos como o piano , batería, guitarras ou frautas.
- Partituras en papel. Papel pautado .
- Audicións necesarias .
- En canto á organización do espacio, a materia de Afondamento necesita ser impartida na aula de música.

8. 4º ESO

8. 1. Contidos

Son o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa, e á adquisición de competencias. Os contidos ordénanse en disciplinas, que se clasifican en materias, ámbitos, áreas e módulos, en función das ensinanzas, das etapas educativas ou dos programas en que participe o alumnado.

A continuación móstranse os contidos, estruturados en catro bloques, segundo o Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

8. 1. 1. RESPECTO AO 1º BLOQUE: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

1. Práctica e aplicación de habilidades técnicas en grao crecente de complexidade e concertación coas outras partes do conxunto na interpretación vocal e instrumental, e no movemento e a danza. (a; b; c; m; n)
2. Interpretación de pezas vocais e instrumentais aprendidas de oído e/ou mediante a lectura de partituras con diversos tipos de notación. (a; b; c; m; n)
3. Planificación, ensaio, interpretación, dirección e avaliación de espectáculos musicais na aula e noutros espazos e contextos. (a; b; c; g; n; l)
4. Perseveranza na práctica de habilidades técnicas que permitan mellorar a interpretación individual e en grupo, e a creación musical. (a; b; c; g; l; n)
5. Utilización de técnicas, recursos e procedementos compositivos na improvisación, na elaboración de arranxos e na creación de pezas musicais. (b; e; f; g; n; l)

6. Ámbitos profesionais da música. Identificación e descrición das facetas e as especialidades no traballo dos/das músicos/as. (a; c; e; g; l; n)

7. Interese por coñecer as posibilidades que ofrece a música nos ámbitos persoal e profesional. (a; c; e; g; l; n)

8. 1. 2. RESPECTO AO 2º BLOQUE: ESCOITA

1. Audición, recoñecemento, análise e comparación de músicas de diferentes xéneros, estilos e culturas. (b; e; f; h; l; n)

2. A crítica como medio de información e valoración do feito musical. Análise de críticas musicais e uso dun vocabulario apropiado para a elaboración de críticas orais e escritas sobre a música escoitada. (a; c; e; h; i; l; n)

3. Rigor na utilización dun vocabulario adecuado para describir a música. (h; i; l; n; o)

4. Utilización de diversas fontes de información para obter referencias sobre músicas de diferentes épocas e culturas, incluídas as actuais, e sobre a oferta de concertos e outras manifestacións musicais, tanto en vivo como divulgadas a través dos medios de comunicación. (a; h; i; l)

5. Edición, comercialización e difusión da música. Novas modalidades de distribución da música e as súas consecuencias para os/as profesionais da música e a industria musical. (a; e; f; g; l; n)

6. A música nos medios de comunicación. Factores que inflúen nas preferencias e nas modas musicais. (a; h; l; n)

7. Interese, respecto e curiosidade pola diversidade de propostas musicais, así como polos gustos musicais doutras persoas. (a; h; l; n)

8. 1. 3. RESPECTO AO 3º BLOQUE : CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAI

1. Recoñecemento e localización nas coordenadas espazo-temporais das manifestacións musicais máis significativas do patrimonio musical español e galego. (a; b; c; e; f; h; l; n; ñ)

2. Pluralidade de estilos na música actual: características culturais, artísticas e formais. (a; b; e; l; n)

3. Manifestacións musicais doutras culturas. (a; b; e; l; n)

4. A música ao servizo doutras linguaxes: corporal, teatral, cinematográfica, radiofónica ou publicitaria. (a; b; e; h; g; i; l; n)

5. Análise da música empregada en diferentes tipos de espectáculos e producións audiovisuais. (a; b; e; h; g; i; l; n)

6. Utilización de diversas fontes de información para indagar sobre música popular urbana. (a; b; c; e; h; i; l; n)

7. O son e a música nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación. 7. Valoración dos recursos tecnolóxicos como instrumentos para o coñecemento da música e a satisfacción con ela. (a; b; c; e; h; i; l; n)

8. Sensibilización e actitude crítica ante o consumo indiscriminado de música e a contaminación sonora.(a; b; c; e; h; i; l; n)

8. 1. 4. RESPECTO AO 4º BLOQUE: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

Papel das tecnoloxías na música. Reflexión sobre a repercusión que na música tivo a posibilidade de gravar o son e a aparición dos computadores. (e; f; g; l; n)

Transformación de valores, hábitos, consumo e gusto musical como consecuencia dos avances tecnolóxicos das últimas décadas. (e; f; g; l; n)

Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo e a escoita, a interpretación e a creación musical. (e; f; g; l; n)

Aplicación de técnicas de gravación analóxica e dixital para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. (e; f; g; l; n)

Análise das funcións da música en producións audiovisuais: publicidade, televisión, cine, videoxogos, etc. (e; f; g; h; l; n)

Sonorización de imaxes fixas e en movemento mediante a selección de músicas preexistentes ou a creación de bandas sonoras orixinais. (a; e; f; g; l; n)

Valoración crítica da utilización dos medios audiovisuais e as tecnoloxías da información e da comunicación como recursos para a creación, a interpretación, o rexistro e a difusión de producións sonoras e audiovisuais. (a; e; f; g; l; n)

8. 2. Competencias clave

Son as capacidades para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

Comunicación lingüística (CCL).

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).

Competencia dixital (CD).

Aprender a aprender (CAA).

Competencias sociais e cívicas (CSC).

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

Conciencia e expresións culturais (CCEC).

8. 3. Estándares de aprendizaxe

Son as concreción dos criterios de avaliación, e é por esa razón pola que se relacionan directamente con eles.

Permiten definir os resultados de aprendizaxe. Concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer. Serán observables, medibles e avaliáveis, e permitirán graduar o rendemento ou o logro alcanzado. Deben contribuír a facilitar o deseño de probas estandarizadas e comparables.

Se especificará a continuación de cada punto as competencias o capacidades implicadas.

8. 3. 1. RESPECTO AO 1º BLOQUE: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

1. Aplica as habilidades técnicas necesarias nas actividades de interpretación, colabora co grupo e respecta as regras fixadas para lograr un resultado acorde coas súas propias posibilidades (CAA; CSC)
2. Le partituras como apoio á interpretación. (CCEC)
3. Coñece e cumpre as normas establecidas para realizar as actividades da aula. (CSC)
4. Interpreta e memoriza un repertorio variado de cancións, pezas instrumentais e danzas cun nivel de complexidade en aumento. (CCEC; CSC)
5. Coñece e utiliza axeitadamente técnicas, recursos e procedementos compositivos para elaborar arranxos musicais, improvisar e compor música. (CD; CMCCT)
6. Utiliza con autonomía recursos informáticos ao servizo da creación musical. (CD)
7. Coñece e analiza o proceso seguido en diversas producións musicais (discos, programas de radio e televisión, cine, etc.) e o papel xogado en cada fase do proceso polos/as profesionais que interveñen. (CSC; CSIEE)

8. 3. 2. RESPECTO AO 2º BLOQUE: ESCOITA

1. Analiza e comenta as obras musicais propostas, axudándose de diversas fontes documentais. (CMCCT; CCL; CSC)
2. Le e analiza partituras como apoio á audición. (CCEC)
3. Analiza críticas musicais e utiliza un vocabulario axeitado para a elaboración de críticas orais e escritas sobre a música escoitada. (CCL; CCEC)
4. Utiliza con rigor un vocabulario axeitado para describir a música. (CCL; CCEC)
5. Recoñece e compara os trazos distintivos de obras musicais, e descríbese utilizando unha terminoloxía axeitada. (CCL; CCEC)
6. Sitúa a obra musical nas coordenadas de espazo e tempo. (CSC; CCEC)
7. Amosa interese, respecto e curiosidade pola diversidade de propostas musicais, así como polos gustos musicais doutras persoas. (CSC; CCEC)
8. Amosa unha actitude crítica ante o papel dos medios de comunicación na difusión e na promoción da música. (CD; CSC)
9. Coñece e explica o papel da música en situacións e contextos diversos: actos da vida cotiá, espectáculos, medios de comunicación, etc.(CCL; CCEC; CSC)

8. 3. 3. RESPECTO AO 3º BLOQUE: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAIS

1. Amosa interese por coñecer o patrimonio musical español e galego. (CSC; CCEC)
2. Coñece as testemuñas máis importantes do patrimonio musical español e galego, e sitúaos no seu contexto histórico e social. (CSC; CCEC)
3. Analiza a través da audición músicas de distintos lugares do mundo e identifica as súas características fundamentais. (CSC; CCEC)
4. Recoñece e explica as características básicas da música española e da música popular urbana. (CSC; CCEC)

5. Elabora traballos de investigación nos que establece sinerxías entre a música e outras manifestacións artísticas. (CCL; CSC; CAA)
6. Realiza traballos e exposicións ao resto do grupo sobre a evolución da música popular. (CAA; CSC; CCL)
7. Utiliza os recursos das novas tecnoloxías para expor os contidos de maneira clara. (CD)

8. 3. 4. RESPECTO AO 4º BLOQUE: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

1. Selecciona e utiliza recursos tecnolóxicos para diferentes aplicacións musicais. (CAA; CD; CMCCT)
2. Comprende a transformación de valores, hábitos, consumo e gusto musical como consecuencia dos avances tecnolóxicos. (CSC; CSIEE)
3. Manexa as técnicas básicas necesarias para a elaboración dun produto audiovisual. (CSC; CD)
4. Sabe procurar e seleccionar fragmentos musicais axeitados para sonorizar secuencias de imaxes. (CAA; CD)
5. Sonoriza imaxes fixas e en movemento mediante a selección de músicas preexistentes ou a creación de bandas sonoras orixinais. (CD; CCEC; CMCCT)
6. Utiliza con autonomía as fontes de información e os procedementos apropiados para indagar e elaborar traballos relacionados coa función da música nos medios de comunicación. (CAA; CD)
7. Amonsa interese por coñecer as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías como ferramentas para a actividade musical. (CD; CCEC)
8. Coñece e consulta fontes de información impresa ou dixital para resolver dúbidas e para avanzar na aprendizaxe autónoma. (CD; CCL; CAA)
9. Utiliza a información de xeito crítico, obtena de distintos medios e pode utilizala e transmitila utilizando distintos soportes. (CAA; CL; CD)

8. 4. Temporalización dos contidos

1º TRIMESTRE

A música culta española dende a Idade Media ata o século XXI

A orixe do Jazz: Worksong, ragtime, blues, Espirituales, gospel... Características e evolución. Os inicios da música popular moderna: O country; o rhytm and blues.

O rock: Evolución e estilos

Texturas musicais / A modulación

Linguaxe musical: A notación musical; o musicograma; a notación alfabética; A tablatura; A partitura nos instrumentos de percusión; Clasificación de intervalos; tipos de acordes; O cifrado americano.

2º TRIMESTRE

A música e a súa función nos medios audiovisuais :

A música no cine: O cine mudo e a evolución cara ao cine sonoro.
O cine musical
O videoclip
A música nos videoxogos.
A ópera, la opereta e a zarzuela.
O musical e o teatro de variedades.
O ballet clásico e a danza contemporánea
O circo e a performance.
Linguaxe musical : Elementos da melodía; Motivo; frase; período e Sección. Principios competitivos: Repetición, desenvolvemento e Contraste. As Formas musicais.

3º TRIMESTRE

Músicas do mundo: Hispanoamérica; India; China; Japón; África...
Instrumentos musicais; danzas; cantos
A música popular en España e en Galicia. O flamenco. Agrupacións instrumentais.
Linguaxe musical: Escalas pentatónicas, hexatónicas; o bordón, o ostinato, as diferentes clases de acordes; compases simples, compostos e de amalgama; Cambios de compás; grupos de valoración especial.

8. 5. Grado mínimo para a consecución da materia

A música culta española dende a Idade Media ata o século XXI: Diferenciar a música española nas diferentes etapas.
A orixe do Jazz: Worksong, ragtime, blues, Espirituales, gospel... Características.
O rock: Estilos
Texturas musicais : Monodia, Polifonía (Homorrítmica e en Contrapunto imitativo).
Concepto de Modulación.
A música no cine: O cine mudo . O cine musical. O videoclip.
A ópera, la opereta e a zarzuela: Diferencias entre estes xéneros escénicos.
Identificar Instrumentos musicais do mundo e a súa procedencia.
Identificar Instrumentos musicais de España e a súa procedencia.
Cantos, bailes e instrumentos de Galicia.
Linguaxe musical: A notación alfabética; A tablatura; A partitura nos instrumentos de percusión; Clasificación de intervalos; tipos de acordes; O cifrado americano. Elementos da melodía; Motivo; frase; período e Sección. Principios competitivos: Repetición, desenvolvemento e Contraste. As Formas musicais: Binarias, Ternarias, Rondó e a Variación; compases simples, compostos e de amalgama; Grupos de valoración especial: Dosillo, Tresillo, Cuatrillo e Seisillo.

8. 6. Procedimentos e instrumentos de avaliación

Probas

Escrita · Test
· Cuestionario
· Comentario de audiciones
· Mapas conceptuais
· Exercicios que obliguen o uso de conceptos
· Situacións que obliguen ó uso de procedementos
· Dictado musical

Non escrita · Interpretación instrumental
· Exposición
· Entrevista persoal
· Cuestionario

Observación

Directa · Recollida de datos en diario de clase
Indirecta · Informes e opinións doutros profesores ou profesionais
· Entrevistas con pais e nais

8. 7. Metodoloxía didáctica

É o conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas de xeito consciente e reflexivo, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos suscitados.

O enfoque metodolóxico deberá sustentarse nas referidas situacións de aprendizaxe, coa finalidade de que os contidos se convertan en coñecementos aplicables con eficacia.

Será variada e adecuada ás características e aos ritmos de aprendizaxe dos alumnos e das alumnas.

1. As propostas pedagóxicas arbitrarán métodos que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe, que favorezan a capacidade de aprender por si mesmos e promovan a aprendizaxe en equipo.

2. A metodoloxía didáctica neste etapa será nomeadamente activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes.

3. Procurarase o traballo en equipo do profesorado co obxecto de proporcionar un enfoque multidisciplinar do proceso educativo, garantindo a coordinación de todos os membros do equipo docente de cada grupo.

4. Fixaranse as estratexias para alcanzar os estándares de aprendizaxe avaliábeis previstos na materia de música así como a adquisición das competencias.
5. Se terá en conta a diversidade do alumnado, entendendo que deste xeito se garante o desenvolvemento de todos/as os/as alumnos/as e máis unha atención personalizada en función das necesidades de cadaquén. Para iso se utilizarán mecanismos de reforzo tanto organizativos como curriculares que se porán en práctica tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe.
6. Prestarase unha atención especial á adquisición e ao desenvolvemento das competencias, e fomentarse a correcta expresión oral e escrita, as tecnoloxías da información e a comunicación, e a educación cívica e constitucional na materia.
7. Coa finalidade de promover a comprensión de lectura e de uso da información, dedicarase un tempo á lectura dentro das horas lectivas de música, ademais das correspondentes ao proxecto lector desenvolvido no centro.
8. Promoverase a integración e o uso das tecnoloxías da información e da comunicación na aula, como recurso metodolóxico eficaz para desenvolver as tarefas .
9. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, se deseñaran actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Para isto, aproveitaranse as posibilidades que ofrecen as metodoloxías de proxectos, entre outras, así como os recursos e as actividades da biblioteca escolar.

8. 8. Materiais e recursos didácticos

Neste curso non se utiliza libro de texto oficial.

Todos os alumnos disporán dos apuntamentos e material de actividades na plataforma Edixgal

Outros materiais:

-

- Fichas de traballo nas plataformas virtuais.
- Papel pautado
- Reproductores sonoros e audiovisuais.
- Soportes sonoros e audiovisuais .
- Ordenador Edixgal para cada un dos alumnos.
- Pizarra dixital
- Musicogramas.
- Discografía
- Ipod

- Instrumental Orff (placas e pequena percusión) e frautas.
- Pianos (un clavinova e outro teclado portátil para actuacións fora do centro)
- Batería eléctrica
- Guitarra
- Ordenador
 - - Grupo de Whatsapp
 - - Correo electrónico
 - - Aplicacións dixitais variadas (Kahoot, Educaplay, etc.).
 - - Páxinas de aloxamento de vídeos (Vimeo, Youtube, etc).
 - - Videoconferencias

Todos os alumnos disporán dos apuntamentos na Plataforma Edixgal .

8. 9. Criterios de avaliación

Son os referentes para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

8. 9. 1. RESPECTO AO 1º BLOQUE: INTERPRETACIÓN E CREACIÓN

1. Ensaiar e interpretar, en pequeno grupo, unha peza vocal ou instrumental, ou unha coreografía, aprendidas de memoria a través da audición ou da observación de gravacións de audio e vídeo, ou mediante a lectura de partituras e outros recursos gráficos.
2. Participar activamente nalgunhas das tarefas necesarias para a celebración de actividades musicais no centro docente: planificación, ensaio, interpretación, difusión, etc.
3. Compoñer unha peza musical utilizando diferentes técnicas e recursos.
4. Analizar os procesos básicos de creación, edición e difusión musical, considerando a intervención de distintos/as profesionais.

8. 9. 2. RESPECTO AO 2º BLOQUE: ESCOITA

1. Analizar e describir as principais características de pezas musicais apoiándose na audición e no uso de documentos como partituras, textos ou musicogramas.
2. Expor de xeito crítico a opinión persoal respecto de distintas músicas e eventos musicais, argumentándoa en relación coa información obtida en diversas fontes: libros, publicidade, programas de concertos, críticas, etc.
3. Utilizar a terminoloxía axeitada na análise de obras e situacións musicais.
4. Recoñecer auditivamente, clasificar, situar no tempo e no espazo, e determinar a época ou a cultura e o estilo das obras musicais escoitadas previamente na aula, amosando apertura e respecto polas novas propostas musicais e interesándose por ampliar as súas preferencias.
5. Distinguir as funcións que cumpre a música na nosa sociedade, atendendo a diversas variables: intención de uso, estrutura formal e medio de difusión utilizado.

6. Explicar algunhas das funcións que cumpre a música na vida das persoas e na sociedade.

8. 9. 3. RESPECTO AO 3º BLOQUE: CONTEXTOS MUSICAIS E CULTURAI

1. Apreciar a importancia patrimonial da música española e galega, e comprender o valor de conserva-la e transmitila colaborando na recollida, na gravación e na transcripción de pezas.

2. Coñecer a existencia doutras manifestacións musicais e consideralas como fonte de enriquecemento cultural.

3. Realizar exercicios que reflictan a relación da música con outras manifestacións artísticas.

4. Coñecer e analizar as características dos principais grupos e tendencias da música popular urbana actual.

8. 9. 4. RESPECTO AO 4º BLOQUE: MÚSICA E TECNOLOXÍAS

1. Valorar o papel das tecnoloxías na formación musical.

2. Aplicar as técnicas de gravación analóxica e dixital para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais.

3. Sonorizar unha secuencia de imaxes fixas ou en movemento utilizando diferentes recursos informáticos.

4. Caracterizar a función da música nos medios de comunicación (radio, televisión, cine, etc.) e as súas aplicacións na publicidade, nos videoxogos e noutras aplicacións tecnolóxicas.

5. Coñecer as posibilidades das tecnoloxías aplicadas á música e utilízalas con autonomía.

8. 10. Criterios de promoción

A promoción dos alumnos de música en 4º ESO virá dado polo cumprimento e acadar positivamente logros que o alumnado alcance ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin.

8. 11. Criterios de calificación e cuantificación na promoción

Permiten avaliar tanto os resultados da materia como o nivel competencial alcanzado polos alumnos e as alumnas.

Para a promoción ao curso seguinte o alumno terá que ter acadados os estándares de aprendizaxes e a adquisición das competencias.

- As probas escritas de coñecementos puntuaranse de 0 a 10. De realizarse varias probas nunha avaliación a nota que se considerará será a media aritmética de todas. O peso desta nota no conxunto da nota da avaliación é do 50%.

- Tanto a interpretación instrumental coma a realización de tarefas, traballos e actividades, cando o profesor así o sinala, terán un peso na nota final da avaliación do 50% (25% cada un delas)
- Poderanse programar actividades de participación voluntaria (presentacións multimedia, construción de instrumentos, interpretación de pezas significativas, etc.), que serán puntuadas de 0 a 1 puntos dependendo da calidade. En cada avaliación, a nota acadada por este apartado sumarase á nota da final de avaliación.
- A participación nas clases puntuará 0,25 puntos cando así o considere o profesorado.
- A actitude na aula (cumprimento das normas de clase, atención ás explicacións do profesor, etc.), poderá sumar ou restar ata un punto na nota final de cada avaliación. Cada negativo por non traer material e por falta de puntualidade restará 0,25 na nota final da avaliación.
- Ningún alumno poderá obter un “10” na nota final de curso se non participa alomenos nunha actuación musical proposta ao longo do curso.
- A 3ª avaliación e a avaliación final serán conxuntamente os días 22 e 23 de xuño.
- Non haberá avaliación extraordinaria de xuño.

8. 12. Actividades de seguimento, recuperación e avaliación da materia pendente

Para a recuperación da materia pendente, o profesor efectuará un seguimento individual do traballo do alumno co fin de repasar os contidos do curso anterior a través da proposta de actividades. A parte instrumental quedará aprobada se no presente curso o alumno é avaliado positivamente.

Todos estes alumnos terán a materia do curso pendente dividida en dous exames: un no mes de xaneiro e outro no mes de marzo.

Se o número de alumnos fora moi reducido, non se recurrirá aos exames de xaneiro e marzo, sendo avaliado o desempeño do alumnado de maneira continua, a través das actividades de reforzo dos contidos, e coa interpretación axeitada na fruta a través de gravacións en formato de vídeo.

No mes de maio, a Xefatura de Estudos marcará segundo normas da Consellería un exame oficial. Esta proba constará dunha parte teórica e doutra práctica (interpretación dunha peza con fruta doce). Se o alumno non supera a referida proba, poderá recuperar a materia nos exames extraordinarios de xuño.

Con vistas a realizar a proba extraordinaria de xuño, entregaráselles material para preparala, tanto na parte teórica (caderno de actividades) como práctica (peza de fruta, patrón rítmico para percutir...).

9. PROGRAMA DE REFORZO E AMPLIACIÓN NA ESO

O reforzo educativo é unha medida ordinaria de atención á diversidade que afecta aos elementos non prescritivos do currículo. É dicir, que está referido a unha programación concreta, como pode se-la referencial presente .

O reforzo educativo supón a mellora das técnicas instrumentais, das estratexias de aprendizaxe, ou dos coñecementos previos.

1.- Técnicas instrumentais

As principais técnicas instrumentais da área son a lectura e a escritura musical, o control motor que afecta tanto ós dedos nos instrumentos dixitables como ó control postural, e o sentido rítmico e melódico. Se as técnicas instrumentais apareceran merma- das respecto ó mínimo previsible para a superación dos contidos, o profesorado tem deseñado unha serie de actividades para o alumnado en cuestión, de maneira que po- dan acadar los mínimos esixidos, especialmente no caso do segundo e tercer curso, dado o carácter obrigatorio da área.

2.- Estratexias de aprendizaxe

En gran medida, a secuencia presentada parte dos contidos procedimentais para che- gar ós conceptuais. Este feito, perfectamente acorde cos principios da aprendizaxe significativa, presenta sin embargo unha contrapartida, ó non atopar claramente o alumnado as técnicas de estudio precisas para afronta-la superación dos contidos pro- cedimentais. Máis habituados ó que supón o estudio conceptual, os e as adolescentes non son, ás veces, conscentes do que entendemos na práctica vocal ou instrumental por “estudiar”, nin atopan axuda no medio familiar e social para aprehender novas concepcións da aprendizaxe, alonxada da tradicional baseada na memorización de conceptos. De este xeito, é comprensible que estratexias como a boa planificación, a aplicación horaria e a organización do estudio non sexan perfectamente entendidas cando se aplican á nosa área.

Por esta razón é necesario incidir nunha ampliación do concepto de “estudio”, consi- derando a práctica musical cotiá como un hábito necesario para a superación da mate- ria, independentemente do estudio pormenorizado de conceptos relativos a outros bloques de contido, que poden aplicarse mellor ós modelos tradicionais.

A ampliación na área de “Música” en secundaria é necesaria naqueles alumnos e alumnas que mostran unha especial facilidade ante o feito musical, e que os separa do resto. Sin embargo, esta predisposición non aparece normalmente en tódolos aspectos diferenciados dentro da educación musical, senón tan só nun deles, ou nos eminentemente prácticos. Os casos que requiren unha especial intervención son o alumnado afectado de superdotación intelectual, o que ten “talento”, e os que practican a música de xeito cotián, por estudar nun centro especializado o por pertencer a unha agrupación musical concreta.

Ó trata-la educación musical en persoas superdotadas hai que ter en conta que se fai necesaria unha explicación que poida parecer lóxica e coherente para as actividades a

realizar. A capacidade intelectual do individuo pídelle continuamente a xustificación do porqué se efectúa un exercicio que aparentemente non ten ningún fundamento teórico; esto es algo habitual nunha materia na que os contidos procedimentais priman sobre os conceptuais. Poñamos por caso o concepto de pulso: non basta unha definición, senón unha práctica directa. Facer ver ó alumnado superdotado que o fundamento dun exercicio concreto é a apreensión práctica do concepto, lle axuda na súa práctica, vencendo o retraimento que no seu carácter posúen, ademais de favorece-la súa integración no grupo. Por outra parte, a afección ás cuestións de índole intelectualista orientalle fácilmente hacia a lectura musical e a audición de obras. Por eso, faise necesario elaborar un programa específico para este alumnado, prestando unha maior atención ás súas necesidades, pero á vez deixando que poida participar nas actividades de conxunto, tales como cantar, tocar e bailar.

No que se refire á práctica instrumental, o superdotado atopa a través da execución unha boa forma de comunicarse consigo mesmo e cos demais. Sin embargo, non tódolos instrumentos son adecuados para el-lo; o seu concepto de si mesmo obligalle a asumir rápidamente os niveis do adulto. Poden sentirse ridículos tocando negras nunha caixa chinesa, e entusiasmarlles a idea de toca-la guitarra ou o teclado. A pesares de esto non posúen unha maior aptitude ante o feito musical, a menos que se trate de persoas cun talento musical específico.

Os “talentosos” requiren un maior coidado no seu tratamento escolar. Na maior parte dos casos a detección precoz (especialmente no ambiente familiar) encamánaos a estudar música dende pequenos. En moitos casos a aptitud ven orientada de maneira decidida hacia un instrumento concreto, como o violín, o piano, ou a fruta. A influencia do ambiente familiar é determinante, dándose o caso de que a maioría se encontran nun medio propicio, incluso contando cun profesional no seu entorno.

Para estos casos, así como para os que estudian música dun xeito máis específico fora do ensino obrigatorio, a ampliación debe basearse no xa exposto para superdotados, pero engadindo que, de xeito continuado ou de cando en vez, a práctica instrumental en grupo requira da súa participación co instrumento propio de estudio, sin que esto signifique que non participe cos demais nas outras actividades e na execución co instrumental Orff. Resulta altamente motivadora a realización de pequenos concertos ou audicións na clase ou no centro. Incidirase especialmente na ampliación do gusto musical ante a audición das obras dos grandes compositores, xa que nestes casos suele reducirse ó coñecemento das obras de repertorio para o seu instrumento.

Tanto as medidas de reforzo coma as de ampliación teñen actividades a desenvolver na PLATAFORMA EDIXGAL nos cursos 2º e 4º ESO) do departamento de música o presente curso 2022-2023.

10. PROGRAMAS ESPECÍFICOS PERSONALIZADOS PARA O ALUMNADO REPETIDOR NA ESO

O alumnado repetidor na ESO , porá en coñecemento do profesor, grazas á avaliación inicial, tódolos contidos e obxectivos non acadados e as dificultades nos procedementos levados a cabo o ano anterior.

Partindo destas premisas, trátase dun alumnado que recurrirá ao longo do curso ás actividades de reforzo expostas na pax. Web do departamento ou na aula virtual, e tamén disporá de actividades de ampliación para que nos contidos apreñendidos poda investigar e evitar a monotonía que implica o traballo reiterado dos mesmos contidos, obxectivos...

Na materia de música, o máis importante neste alumnado é acadar non solo os contidos, obxectivos e procedementos senón a implicación na materia, adquirir seguridade no seu traballo, respecto aos compañeiros (que se inician no curso) e motivarse positivamente con todas as actividades propostas.

11. PROGRAMACIÓN DE 2º DE BACHARELATO “Hª da música e da danza”

11. 1. Obxectivos do Bacharelato

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da

tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.

o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.

p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

2º BACHARELATO : HISTORIA DA MÚSICA E DA DANZA

11. 2. Introducción

A música e a danza son manifestacións artísticas que van ligadas ao devir histórico e cultural da humanidade. O estudo da súa historia pretende proporcionarlle ao alumnado unha visión global do lugar que ocupan ambas as disciplinas na historia da arte e dotalo de fundamentos de comprensión, análise e valoración das creacións, de criterios para establecer xuízos estéticos propios sobre elas, así como facilitarlle a adquisición de horizontes culturais máis ambiciosos.

Resulta evidente que o mundo está repleto de música e danza de diversos tipos: tradicional, folk, clásica ou jazz, por citar só uns poucos. Pero as modernas comunicacións e a tecnoloxía da reprodución sonora e visual fixeron do pluralismo musical parte da vida cotiá. Con todo, os modos nos que pensamos en música non reflicten esta situación: historicamente cada tipo de música ou danza chega co seu propio modo de pensar e inflúe na sociedade como se fose o único modo de pensar na música e na danza. Esta materia pretende abranguer a música e a danza ao seu paso pola historia e a súa vinculación coa sociedade e as artes en cada período, dándolle un carácter integrador que fai posible aproximarse á evolución das devanditas creacións.

Ademais, o estudo desta materia permite abrir horizontes novos, procurar novas metas culturais e ampliar a perspectiva desde a que observar a música e a danza, non tanto a través dun estudo minucioso de autores e autoras, ou do catálogo das súas obras, senón máis ben a través da comprensión e a valoración das grandes achegas individuais ou colectivas, das súas características e o seu devir no tempo.

Deben ser obxecto de estudo as características máis salientables que configuran un estilo, unha época, os autores e as autoras máis salientables, cuxas obras impulsaron a evolución e o cambio cara a novas concepcións estéticas da música e da danza. A interpretación deberá ser entendida como a tradución práctica do código correspondente ou proveniente da tradición.

Os coñecementos adquiridos en cursos anteriores e no estudo desta materia permiti-

rán ao alumnado comprender a evolución da música e da danza, establecer asociacións con outras manifestacións artísticas das sociedades en que se produciron, situar temporalmente as obras e, finalmente, construír argumentacións fundadas na súa análise e na súa valoración. A materia de Historia da Música e da Danza contribúe a que o alumnado se familiarice coa lectura de documentos e fontes que lle faciliten o acceso á comprensión de todos os aspectos técnicos relativos á música e á danza.

O coñecemento destes aspectos e a adquisición de competencias desenvolverán no alumnado a cultura estética, e a integración de todos eles proporcionará habilidades e estratexias de método que lle permitirán acceder e procesar datos para reflexionar de xeito autónomo sobre eles con posterioridade, conseguindo como resultado final que o alumnado poida situar, comprender, assimilar e comentar calquera obra que se somea á súa consideración. Logo de cursada esta materia, os alumnos e as alumnas adquirirán unha formación máis ampla, unha visión máis global do lugar que ocupan a música e a danza na historia da arte, e desenvolverán criterios para establecer xuízos estéticos propios.

A materia estrutúrase en nove bloques: "Percepción, análise e documentación", "A música e a danza da Antigüidade á Idade Media", "O Renacemento", "O Barroco", "O Clasicismo", "O Romanticismo, o Nacionalismo e o Posromanticismo", "Primeiras tendencias modernas", "Música e danza na segunda metade do século XX" e "A música tradicional no mundo".

11. 3. Contidos

A continuación móstranse os contidos, estruturados en nove bloques, segundo o Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo LOMCE da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

11. 3. 1. BLOQUE 1: PERCEPCIÓN, ANÁLISE E DOCUMENTACIÓN

1. escoita, visión e análise de obras de música e danza representativas de cada período, procedentes doutras culturas o de manifestacións urbanas actuais, apreciando as súas características formais, estéticas e estilísticas. (i; d; n; m)
2. A obra artística no seu contexto histórico. (i; d; n; e; p)
3. Seguimento de fragmentos musicais escritos en diferentes notacións para unha mellor comprensión das características da obra. (i; d; n; e; p)
4. Elaboración de conclusións e valoracións estéticas propias, relacionando a música e a danza con outros aspectos do contexto en que se crearon, e seleccionando información procedente de diversas fontes sobre autorías e obras. (d; n)
5. Lectura e comentario crítico de textos literarios-musicais e relativos á danza (d; e; h)
6. Estudo da música e da danza como soporte literario e como medio de intensificación dramática. (b; d; e)
7. Documentación: recursos bibliográficos e ferramentas de consulta; fontes musicais, audiovisuais, iconográficas e sonoras. (a; b; d; e; h; l; p)

8. Elaboración de argumentacións e xuízos persoais, utilizando o léxico e a terminoloxía específica e xeral, sobre obras e textos relacionados coa música ou a danza, coas correntes estéticas ou cos autores e as autoras. (a; b; d; e; h; l; p)

11. 3. 2. BLOQUE 2 : A MÚSICA E A DANZA DA ANTIGÜIDADE Á IDADE MEDIA

1. Música sacra. Canto gregoriano: características, orixe e evolución. Nacemento e evolución da polifonía: Ars Antiqua e Ars Nova. O Código Calixtino. (b; d; g; m; n; p)

2. Música profana: xogares e goliardos. (b; d; g; m; n; p)

Instrumentos medievais. (b; d; g; m; n; p)

3. A danza na Antigüidade: Exipto, Mesopotamia e Persia, pobo hebreo e Creta. (b; d; g; m; n; p)

4. A danza na Antigüidade clásica. Danzas teatrais en Roma e Grecia. Traxedia grega. (b; d; g; m; n; p)

5. A danza na Idade Media. Danza e Igrexa. Carola, danza mesurada, momería e danza macabra. (b; d; g; m; n; p)

6. Fontes iconográficas. Iconografía pétrea en Galicia e códices afonsinos. (h; n; p)

7. Lírica galaico-portuguesa. Afonso X o Sabio. (h; n; p)

8. Contexto histórico, social e cultural no que se desenvolveron a música e a danza na Antigüidade e na Idade Media. (h; n; p)

11. 3. 3. BLOQUE 3: O RENACEMENTO

1. Polifonía renacentista: características e procedementos compositivos. Polifonía relixiosa. (b; d; g; m; n)

2. Música da Reforma e da Contrarreforma. Música vocal profana: madrigal e estilo madrigalesco. Principais polifonistas. (b; d; g; m; n)

3. O Renacemento en España: música vocal profana (vilancico e romance). Polifonistas do século de ouro: Tomás Luis de Victoria. (b; d; g; m; n)

4. Música instrumental en España. Organoloxía. Fontes de estudo. (b; d; g; m; n)

5. Danzas de corte: tipos e características. (b; d; g; m; n)

6. Nacemento e evolución do Ballet de Corte. (b; d; g; m; n)

7. Música da Reforma e da Contrarreforma. Música vocal profana: madrigal e estilo madrigalesco. Principais polifonistas. (d; h; n; p)

8. O Renacemento en España: música vocal profana (vilancico e romance). Polifonistas do século de ouro: Tomás Luis de Victoria (d; h; n; p)

9. Música instrumental en España. Organoloxía. Fontes de estudo. (d; h; n; p)

11. 3. 4. BLOQUE 4: O BARROCO

1. Música no Barroco: características, periodización e escolas. (b; d; g; m; n)

2. Nacemento da ópera. Ópera seria e ópera bufa. (b; d; g; m; n)

3. Música e relixión: cantata, oratorio e paixón. (b; d; g; m; n)

4. Formas instrumentais: orixe, características e evolución. (b; d; g; g; m; n)
5. Organoloxía. Tipoloxía da orquestra barroca. (b; d; g; g; m; n)
6. Ópera Ballet, Comedia Ballet e outros xéneros no Barroco. (b; d; g; g; m; n)
7. Real Academia de Danza en París. Chegada do profesionalismo á danza. (b; d; g; g; m; n)
8. Música barroca en España. Música vocal sacra e profana. Teatro musical: ópera e zarzuela. Música instrumental. Música nas catedrais galegas. (d; h; n; p)
9. Principais compositores e compositoras. Función social da persoa compositora. (d; h; n; p)
10. Danzas cortesás do Barroco. Ballet de Luís XIV. Música escénica. (d; h; n; p)

11. 3. 5. BLOQUE 5: O CLASICISMO

1. Estilo Galante e Escola de Mannheim. (b; d; g; m; n)
2. Formas instrumentais: orixe, características e evolución. (b; d; g; m; n)
3. Música sinfónica e de cámara. Música vocal: reforma de Gluck. Ópera bufa e ópera seria. (b; d; g; m; n)
4. Principais compositores clásicos: Haydn, Mozart e Beethoven. (b; d; g; m; n)
5. Organoloxía: o piano e o cuarteto de corda; evolución da orquestra. (b; d; g; m; n)
6. Ballet de acción. Noverre e outros reformadores. Novos aspectos do espectáculo. Estética. Innovacións da posta en escena. (b; d; g; m; n)
7. Clasicismo en España. (d; h; n; p)

11. 3. 6. BLOQUE 6: O ROMANTICISMO, O NACIONALISMO E O POSROMANTICISMO

1. Romanticismo. (b; d; g; m; n; p)
2. Orquestra romántica. Formas sinfónicas. Sinfonía, concerto e música programática. Piano romántico. Música de cámara.
Ópera. Tendencias. Evolución da ópera como espectáculo. Verismo.
Lied. Composición no Romanticismo e no Posromanticismo.
Orixe e significado dos nacionalismos musicais: escolas e estilos. Figuras representativas da composición. (b; d; g; m; n; p)
3. Rexurdimento musical en Galicia: música instrumental e vocal. (b; d; g; m; n; p)
4. Ballet romántico: xénese e desenvolvemento; principais obras e figuras. (b; d; g; m; n; p)
5. Período posromántico no ballet. Principais obras e figuras do ballet imperial ruso. (b; d; g; m; n; p)
6. Danza española. Orixe e consolidación das distintas vertentes: folclore, escola bolera, flamenco e danza estilizada. (b; d; g; m; n; p)
7. Música na España do século XIX. Zarzuela. Música galega: principais compositores. (d; h; n; p)
8. Influencia da literatura na música. (d; h; n; p)

11. 3. 7. BLOQUE 7: PRIMEIRAS TENDENCIAS MODERNAS

1. Impresionismo: características musicais e figuras representativas. (b; d; g; m; n; h; p)
2. Segunda Escola de Viena: Do Posromanticismo ao Dodecafonismo: composición e técnicas. (b; d; g; m; n; h; p)
3. Neoclasicismo. Representantes principais da composición. Stravisnki. (b; d; g; m; n; h; p)
4. Teatro musical europeo e americano a comezos do século XX. (b; d; g; m; n; h; p)
5. Orixe e desenvolvemento da música de jazz. (b; d; g; m; n; h; p)
6. Concepcións da orquestra no século XX. (b; d; g; m; n; h; p)
7. Ballets rusos. Diaghiliev (coreógrafos, compositores e escenógrafos). Danza moderna (d; h; n; p)
8. Novas linguaxes no século XX. O século dos ismos: Surrealismo, Expresionismo, etc. (d; h; n; p)
9. Desenvolvemento da danza moderna nas primeiras décadas do século XX. (d; h; n; p)
10. Música en España na primeira metade do século. Falla e a Xeración do 98. Xeración da República. (d; h; n; p)
11. Música galega. Figuras representativas galegas na diáspora. (d; h; n; p)

11. 3. 8. BLOQUE 8: MÚSICA E DANZA NA SEGUNDA METADE DO SÉCULO XX

1. Serialismo Integral. (h; m; n; l; p)
2. Vanguardas. Indeterminación e aleatoriedade. Novas grafías. Música electroacústica e música concreta. (h; m; n; l; p)
3. Postserialismo. (h; m; n; l; p)
4. Música de vanguardia española: Xeración do 51. Música galega. Autores/as contemporáneos/as. (h; m; n; l; p)
5. Música e danza popular moderna: jazz, pop e rock. (h; m; n; l; p)
6. Danza contemporánea. Evolución e expansión na segunda metade do século XX. (h; m; n; l; p)
7. Cante e baile flamenco. (d; h; n; p)
8. Música e danza popular galega (d; h; n; p)
9. Importancia da música cinematográfica, publicitaria e de ambientación. A danza no cine. (d; h; n; p)
10. Novos instrumentos. Novas tecnoloxías aplicadas á música. (d; h; n; p)

11. 3. 9. BLOQUE 9: A MÚSICA TRADICIONAL NO MUNDO

1. Danza e música exótica, étnica, folclórica e popular. Música e danza popular galega. (h; n; l; g; p)
2. Función social da música e a danza: ritos, tradicións e festas. (h; n; l; g; p)

3. Características da música e da danza: ritmo, melodía, morfoloxía, estilos de canto, texturas, pasos, disposicións e movementos. (h; n; l; g; p)
4. Organoloxía. Introducción aos instrumentos tradicionais. O instrumento musical como obxecto etnográfico. (h; n; l; g; p)

11. 4. Competencias clave

Son as capacidades para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

Comunicación lingüística (CCL).

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).

Competencia dixital (CD).

Aprender a aprender (CAA).

Competencias sociais e cívicas (CSC).

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

Conciencia e expresións culturais (CCEC).

11. 5. Estándares de aprendizaxe

11. 5. 1. RESPECTO AO 1º BLOQUE : PERCEPCIÓN , ANÁLISE E DOCUMENTACIÓN

1. Realiza desde unha perspectiva persoal unha valoración estética e crítica dunha obra concreta ou dunha interpretación dela. (CCEC; CAA)

2. Domina o vocabulario e a terminoloxía científica aplicados á música e á danza. (CMCCT)

3. Consulta e contrasta as fontes de información adecuadas para a elaboración dos comentarios. (CA; CCL)

4. Identifica e sitúa cronoloxicamente os diferentes períodos da historia da música e da danza. (CCEC)

5. Coñece e explica as principais características dos estilos, os xéneros ou as escolas, e detecta as diferenzas entre varias obras. (CAA ; CCL)

6. Contextualiza a obra no seu momento histórico e/ou estilístico. (CCEC; CCL)

7. Comprende e explica a complexidade do fenómeno artístico, e extrae conclusións propias con base nos coñecementos adquiridos na materia.(CCEC; CAA)

8. Entende e explica a función das obras e a influencia na sociedade e noutras disciplinas artísticas no momento da súa creación. (CCEC; CAA; CSC)

9. Comprende e describe o proceso creativo de músicos/as e coreógrafos/as. (CAA; CSC)

10. Describe as formulacións plasmadas polo/pola autor/a do texto, en relación coas correntes estéticas e estilísticas dunha época concreta. (CCL; CAA; CCEC)

11. Elabora una análise de texto de xeito ordenado e metódico, sintetizando as ideas, distinguindo a información principal da secundaria e usando un vocabulario técnico acorde. (CAA; CCL)
12. Comprende e explica o papel da música e da danza, e o xeito en que se relaciona con outras artes, para configurar xunto a elas unha obra artística total. (CAA; CCEC; CCL)
13. Explica a utilización que se fixo da música nunha situación concreta. (CAA; CCL)
14. Selecciona pezas musicais para sonorizar ou ambientar situacións artísticas concretas. (CD; CSIEE)
15. Transmite certeza e seguridade na comunicación das ideas, e dominio do tema de investigación. (CAA; CSIEE; CCEC; CCL)
16. Selecciona correctamente temas obxecto de investigación, establecendo prioridades e superando con creatividade os obstáculos que vaian xurdindo. (CCL; CCEC; CAA)
17. Asume con responsabilidade o seu papel no traballo en grupo, tomando as decisións pertinentes. (CSC; CSIEE)
18. Expón as súas reflexións sobre o proceso de investigación e elabora conclusións sobre o procedemento establecido, a repartición do traballo, as conclusións obtidas e unha posible continuación da investigación, facendo explícitas as súas impresións persoais sobre a experiencia. (CSC; CSIEE; CCEC)
19. Expón de xeito preciso e ordenado os resultados do seu traballo de investigación, e cita as fontes consultadas. (CCL; CAA; CSIEE; CCEC)
20. Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación, así como distintos medios e soportes técnicos. (CD; CAA)

11. 5. 2. RESPECTO AO 2º BLOQUE : A MÚSICA E A DANZA DA ANTIGÜIDADE Á IDADE MEDIA

1. Capta e describe o carácter, o xénero, as características estéticas e os trazos estilísticos máis importantes das obras propostas. (CAA; CCEC; CCL)
2. Coñece e describe as obras e os/as autores/as máis representativos/as deste período (CCEC; CCL; CD)
3. Analiza a complexidade de circunstancias que, pola súa importancia, determinen o desenvolvemento dunha época, un estilo ou un/unha autora determinada, establecendo xuízos críticos. (CAA; CCEC; CSC; CCL)

11. 5. 3. RESPECTO AO 3º BLOQUE : O RENACEMENTO

1. Capta e describe o carácter, o xénero, as características estéticas e os trazos estilísticos máis importantes das obras propostas. (CAA; CCEC; CCL)
2. Coñece e describe as obras e os/as autores/as máis representativos/as deste período. (CCEC; CCL; CD)

3. Analiza a complexidade de circunstancias que, pola súa importancia, determinen o desenvolvemento dunha época, un estilo ou un/unha autor/a determinado/a, e establece xuízos críticos. (CAA; CCEC; CSC; CCL)

11. 5. 4. RESPECTO AO 4º BLOQUE : O BARROCO

1. Capta e describe o carácter, o xénero, as características estéticas e os trazos estilísticos máis importantes das obras propostas. (CAA; CCEC; CCL)

2. Coñece e describe as obras e os/as autores/as máis representativos/as deste período. (CCEC; CCL; CD)

3. Analiza a complexidade de circunstancias que, pola súa importancia, determinen o desenvolvemento dunha época, un estilo ou un/unha autor/a determinado/a, e establece xuízos críticos. (CAA; CCEC; CSC; CCL)

11. 5. 5. RESPECTO AO 5º BLOQUE : O CLASICISMO

1. Capta e describe o carácter, o xénero, as características estéticas e os trazos estilísticos máis importantes das obras propostas. (CAA; CCEC; CCL)

2. Coñece e describe as obras e os/as autores/as máis representativos/as deste período. (CCEC; CCL; CD)

3. Analiza a complexidade de circunstancias que, pola súa importancia, determinen o desenvolvemento dunha época, un estilo ou un/unha autor/a determinado/a, e establece xuízos críticos. (CAA; CCEC; CSC; CCL)

11. 5. 6. RESPECTO AO 6º BLOQUE : O ROMANTICISMO, O NACIONALISMO E O POSROMANTICISMO

1. Capta e describe o carácter, o xénero, as características estéticas e os trazos estilísticos máis importantes das obras propostas. (CAA; CCEC; CCL)

2. Coñece e describe as obras e os/as autores/as máis representativos/as deste período. (CCEC; CCL; CD)

3. Analiza a complexidade de circunstancias que, pola súa importancia, determinen o desenvolvemento dunha época, un estilo ou un/unha autor/a determinado/a, e establece xuízos críticos. (CAA; CCEC; CSC; CCL)

11. 5. 7. RESPECTO AO 7º BLOQUE : PRIMEIRAS TENDENCIAS MODERNAS

1. Capta e describe o carácter, o xénero, as características estéticas e os trazos estilísticos máis importantes das obras propostas. (CAA; CCEC; CCL)

2. Coñece e describe as obras e os/as autores/as máis representativos/as deste período. (CCEC; CCL; CD)

3. Analiza a complexidade de circunstancias que, pola súa importancia, determinen o desenvolvemento dunha época, un estilo ou un/unha autor/a determinado/a, e establece xuízos críticos. (CAA; CCEC; CSC; CCL)

11. 5. 8. RESPECTO AO 8º BLOQUE: MÚSICA E DANZA NA SEGUNDA METADE DO S. XX

1. Capta e describe o carácter, o xénero, as características estéticas e os trazos estilísticos máis importantes das obras propostas. (CAA; CCEC; CCL)
2. Coñece e describe as obras e os/as autores/as máis representativos/as deste período. (CCEC; CCL; CD)
3. Analiza a complexidade de circunstancias que, pola súa importancia, determinen o desenvolvemento dunha época, un estilo ou un/unha autor/a determinado/a, e establece xuízos críticos. (CAA; CCEC; CSC; CCL)

11. 5. 9. RESPECTO AO 9º BLOQUE: A MÚSICA TRADICIONAL NO MUNDO

1. Coñece e describe as principais características da música e da danza tradicional, distinguindo estilos de canto, melodías, escalas, texturas e ritmos. (CCEC; CCL; CD)

11. 6. Temporalización dos contidos

1º TRIMESTRE

A MÚSICA E A DANZA DA ANTIGÜIDADE Á IDADE MEDIA

- Música sacra. Canto gregoriano: características, orixe e evolución. Nacemento e evolución da polifonía: Ars Antiqua e Ars Nova. O Código Calixtino. Música profana: xogares e goliardos. Instrumentos medievais.

A danza na Antigüidade: Exipto, Mesopotamia e Persia, pobo hebreo e Creta. A danza na Antigüidade clásica. Danzas teatrais en Roma e Grecia. Traxedia grega. A danza na Idade Media. Danza e Igrexa. Carola, danza mensurada, danza macabra. Fontes iconográficas. Iconografía pétreo en Galicia e códices afonsinos. Lírica galaico-portuguesa. Afonso X o Sabio. Contexto histórico, social e cultural no que se desenvolveron a música e a danza na Antigüidade e na Idade Media.

O RENACEMENTO

Polifonía renacentista: características e procedementos compositivos. Polifonía relixiosa.

Música da Reforma e da Contrarreforma. Música vocal profana: madrigal e estilo madrigalesco. Principais polifonistas.

O Renacemento en España: música vocal profana (vilancico e romance). Polifonistas do século de ouro: Tomás Luis de Victoria.

Música instrumental en España. Organoloxía. Fontes de estudo.

Danzas de corte: tipos e características.

Nacemento e evolución do Ballet de Corte.

Música da Reforma e da Contrarreforma. Música vocal profana: madrigal e estilo madrigalesco. Principais polifonistas.

O Renacemento en España: música vocal profana (vilancico e romance). Polifonistas do século de ouro: Tomás Luis de Victoria

Música instrumental en España. Organoloxía. Fontes de estudo.

O BARROCO

Música no Barroco: características, periodización e escolas.

Nacemento da ópera. Ópera seria e ópera bufa.

Música e relixión: cantata, oratorio e paixón.

Formas instrumentais: orixe, características e evolución.

Organoloxía. Tipoloxía da orquestra barroca.

Ópera Ballet, Comedia Ballet e outros xéneros no Barroco.

Real Academia de Danza en París. Chegada do profesionalismo á danza.

Música barroca en España. Música vocal sacra e profana. Teatro musical: ópera e zarzuela. Música instrumental. Música nas catedrais galegas.

Principais compositores e compositoras. Función social da persoa compositora.

Danzas cortesás do Barroco. Ballet de Luís XIV. Música escénica.

2º TRIMESTRE

O CLASICISMO

Estilo Galante e Escola de Mannheim.

Formas instrumentais: orixe, características e evolución.

Música sinfónica e de cámara. Música vocal: reforma de Gluck. Ópera bufa e ópera seria.

Principais compositores clásicos: Haydn, Mozart e Beethoven.

Organoloxía: o piano e o cuarteto de corda; evolución da orquestra.

Ballet de acción. Noverre e outros reformadores. Novos aspectos do espectáculo. Estética. Innovacións da posta en escena.

Clasicismo en España.

O ROMANTICISMO, O NACIONALISMO E O POSROMANTICISMO

Romanticismo.

Orquestra romántica. Formas sinfónicas. Sinfonía, concerto e música programática.

Piano romántico. Música de cámara.

Ópera. Tendencias. Evolución da ópera como espectáculo. Verismo.

Lied. Composición no Romanticismo e no Posromanticismo.

Orixe e significado dos nacionalismos musicais: escolas e estilos. Figuras representativas da composición.

Rexurdimento musical en Galicia: música instrumental e vocal.

Ballet romántico: xénese e desenvolvemento; principais obras e figuras. Período posromántico no ballet. Principais obras e figuras do ballet imperial ruso.

Danza española. Orixe e consolidación das distintas vertentes: folclore, escola bolera, flamenco e danza estilizada.

Música na España do século XIX. Zarzuela. Música galega: principais compositores. Influencia da literatura na música.

PRIMEIRAS TENDENCIAS MODERNAS

Impresionismo: características musicais e figuras representativas.

Segunda Escola de Viena: Do Posromanticismo ao Dodecafonismo: composición e técnicas.

Neoclasicismo. Representantes principais da composición. Stravisnki.

Teatro musical europeo e americano a comezos do século XX.

Orixe e desenvolvemento da música de jazz.

Concepcións da orquestra no século XX.

Ballets rusos. Diaghiliev (coreógrafos, compositores e escenógrafos). Danza moderna

Novas linguaxes no século XX. O século dos ismos: Surrealismo, Expresionismo, etc.

Desenvolvemento da danza moderna nas primeiras décadas do século XX.

Música en España na primeira metade do século. Falla e a Xeración do 98. Xeración da República.

Música galega. Figuras representativas galegas na diáspora.

3º TRIMESTRE

MÚSICA E DANZA NA SEGUNDA METADE DO S. XX

Serialismo Integral.

Vanguardas. Indeterminación e aleatoriedade. Novas grafías. Música electroacústica e música concreta.

Postserialismo.

Música de vangarda española: Xeración do 51. Música galega. Autores/as contemporáneos/as.

Música e danza popular moderna: jazz, pop e rock.

Danza contemporánea. Evolución e expansión na segunda metade do século XX.

Cante e baile flamenco.

Música e danza popular galega

Importancia da música cinematográfica, publicitaria e de ambientación. A danza no cine.

Novos instrumentos. Novas tecnoloxías aplicadas á música.

A MÚSICA TRADICIONAL NO MUNDO

Danza e música exótica, étnica, folclórica e popular. Música e danza popular galega.

Función social da música e a danza: ritos, tradicións e festas.

Características da música e da danza: ritmo, melodía, morfoloxía, estilos de canto, texturas, pasos, disposicións e movementos.

Organoloxía. Introducción aos instrumentos tradicionais. O instrumento musical como obxecto etnográfico.

Deben encadrar axeitadamente no seu período histórico un máximo de 60 audicións durante o curso, recoñecendo a obra de que se trata, o autor, a época, o género, a Forma musical, os instrumentos que concorren, os trazos estilísticos que a caracterizan e o lugar que ocupa na produción musical do compositor. Así como algunha curiosidade sobre elas.

11. 7. Grado mínimo para a consecución da materia

Os alumnos deben desenvolver os seguintes temas de maneira que encadren axeitadamente o contexto histórico achegando canto máis datos poida sobre os contidos demandados.

Idade Media.

O canto gregoriano. Características, orixe e evolución.

Nacemento e evolución da polifonía: Ars Antiqua e Ars Nova. O Códice Calixtino.

A música profana. Xogares e goliardos. O fenómeno trobadoresco en Europa. A lírica galaico-portuguesa. Afonso X o Sabio.

O Renacemento.

1. A polifonía relixiosa. A música da Reforma e da Contrarreforma. A música vocal profana: o madrigal e o estilo madrigalesco.

2. Principais polifonistas (Palestrina, Lasso e Victoria).

3. O Renacemento en España. A música vocal profana: vilancico e romance

4. A danza renacentista. Función social. Nacemento do ballet.

O Barroco.

1. A música no Barroco: características, periodización e escolas. Evolución da linguaxe expresiva. O nacemento da ópera.

2. Balé de cour. Comedia ballet.

3. A música e a relixión: cantata, oratorio e paixón.

4. As formas instrumentais: orixe, características e evolución.

O Clasicismo.

1. As formas instrumentais clásicas: orixe, características e evolución. Música sinfónica e de cámara.

2. Música vocal: a reforma de Gluck. Ópera bufa e ópera seria.

3. O ballet no clasicismo: o ballet de acción. Novos aspectos do espectáculo. Estética. Innovacións da posta en escena

O Romanticismo, o Nacionalismo e o Posromanticismo.

1. A orquestra romántica. As formas sinfónicas. Sinfonía, concerto e música programática.
2. O piano romántico.
3. A ópera. Tendencias. Evolución da ópera como espectáculo.
4. O lied.
5. O rexurdimento musical en Galicia; música instrumental e vocal.
6. A música na España do século XIX. A zarzuela.
7. O balé romántico. Transición ao ballet académico.

Primeiras tendencias modernas.

- 1.-O impresionismo. Características musicais e figuras representativas.
- 2.-Novas linguaxes no século XX: o século dos ismos: surrealismo, expresionismo etc. A evolución dos elementos da música.
- 3.-A Segunda Escola de Viena: o dodecafonismo. O neoclasicismo. Representantes principais da composición.
- 4 -Os ballets rusos. S. Diaghiliev. A danza moderna.

Música na 2ª metade do século XX:

Serialismo Integral. Aleatoriedade. Novas grafías. Música electroacústica e música concreta.

Música de vangarda española: Xeración do 51. Música e danza popular moderna: jazz, pop e rock.

Danza contemporánea.

Novos instrumentos.

A música tradicional do mundo

Música e danza galega.

Danza e música exótica, étnica, folclórica e popular.

Función social da música e a danza: ritos, tradicións e festas.

Organoloxía. Introducción aos instrumentos tradicionais.

Deben encadrar axeitadamente no seu período histórico un máximo de 36 audicións durante o curso, recoñecendo a obra de que se trata, o autor, a época, o género , a Forma musical , os instrumentos que concorren, os trazos estilísticos que a caracterizan e o lugar que ocupa na produción musical do compositor. Así como algunha curiosidade sobre elas.

11. 8. Procedimientos e instrumentos de avaliación

Probas

Escrita · Test

- Cuestionarios que obliguen ao uso de conceptos
- Comentario de audiciones
- Mapas conceptuais
- Exercicios que obliguen o uso de conceptos
- Situacións que obliguen ó uso de procedementos

Oral

- Exposición
- Debate
- Entrevista persoal
- Cuestionario

Observación

Directa · Recollida de datos en diario de clase

Indirecta · Informes e opinións doutros profesores ou profesionais
· Entrevistas con pais e nais

Outros

- . Xogos tipo Kahoot e Quizizz para reforzar de modo lúdico os contidos traballados .
- . Videoconferencias

11. 9. Metodoloxía didáctica

A metodoloxía didáctica a seguir terá en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado e as súas características individuais para que alcance o máximo desenvolvemento das súas capacidades. Así mesmo, esta metodoloxía favorecerá a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo, para traballar en equipo e promover o traballo en equipo, e para aplicar métodos de investigación apropiados.

Tamén favorecerá o traballo individual e en grupo, o pensamento autónomo, crítico e rigoroso, o uso de técnicas e hábitos de investigación , a capacidade do alumnado de aprender por si mesmo, así como a transferencia e a aplicación do aprendido.

As tecnoloxías da información e da comunicación serán unha ferramenta necesaria para a aprendizaxe na materia, tanto polo seu carácter imprescindible na educación superior como pola súa utilidade e relevancia para a vida cotiá e a inserción laboral.

Se promoverá as medidas necesarias para que as habilidades de comprensión de lectura e de uso da información, a expresión escrita e a capacidade de se expresar correctamente en público.

O alumnado de bacharelato adquirirá, ademais, un manexo adecuado da información en diferentes soportes e de distintas fontes, incluída a biblioteca escolar, en liña co concepto de alfabetizacións múltiples.

11. 10. Materiais e recursos didácticos

Neste curso non se utiliza libro de texto oficial.

Todos os alumnos disporán dos apuntes e material necesario na Aula Virtual do propio Centro.

Outros materiais:

-

- Desenvolvemento teórico das audicións na aula virtual
- Papel pautado
- Reprodutores sonoros e audiovisuais: Ipod / Spotify/ Youtube
- Soportes sonoros e audiovisuais .
- Pizarra dixital.
- Musicogramas.
- Discografía
- Ordenador
- Correo electrónico
- Grupo de Whatsapp
- Xogos Kahoot e Quizizz
- Videoconferencias

11. 11. Criterios de avaliación

A avaliación será obxectiva, continua e terá un carácter formativo adaptándose ás necesidades do alumnado

valorando a súa evolución no conxunto da materia e a súa madurez educativa en relación cos obxectivos e as competencias propostas.

Coa finalidade de lles facilitar aos alumnos e ás alumnas a recuperación da materia avaliada negativamente se organizarán as oportunas probas extraordinarias.

11. 11. 1. RESPECTO AO 1º BLOQUE: PERCEPCIÓN, ANÁLISE E DOCUMENTACIÓN

1. Expresar xuízos persoais mediante unha análise estética ou un comentario crítico a partir da audición ou a visión e a análise dunha obra determinada, considerando aspectos técnicos, expresivos e interpretativos, utilizando os coñecementos adquiridos e a terminoloxía apropiada.

2. Situar cronoloxicamente unha obra, tras a súa escoita ou a súa visión e análise, ou comparar obras de similares características, representativas dos estilos ou as escolas principais, e sinalar semellanzas e diferenzas entre elas.

3. Identificar as circunstancias culturais ou sociolóxicas que poidan incidir no desenvolvemento evolutivo das épocas, os estilos ou os/as autores/as máis representativos/as da historia da música e da danza.

4. Analizar textos relativos á música ou á danza.

5. Explicar, a partir dun exemplo proposto, a través dunha análise ou dun comentario, a utilización da música e da danza como soporte dun texto literario ou como medio de intensificación dramática en óperas, ballet, cine ou teatro.

6. Elaborar traballos de investigación, individuais ou en grupo, sobre algún aspecto determinado e relativo á música, a danza, a literatura ou a estética da arte de calquera época.

11. 11. 2. RESPECTO AO 2º BLOQUE : A MÚSICA E A DANZA DA ANTIGÜIDADE Á IDADE MEDIA

1. Identificar, a través da audición ou da visión, obras da Idade Antiga e medievais, e describir os seus trazos máis característicos, xustificando a súa pertenza a este período histórico.

2. Relacionar a historia da música e da danza na Idade Antiga e na Idade Media, así como as súas obras máis significativas, con outros aspectos da cultura, o contexto histórico e a sociedade do mesmo período.

11. 11. 3. RESPECTO AO 3º BLOQUE : O RENACEMENTO

1. Identificar obras do renacemento, a través da audición ou da visión, e describir os seus trazos máis característicos, xustificando a súa pertenza a este período histórico.

2. Relacionar a historia da música e da danza do Renacemento, así como as súas obras máis significativas, con outros aspectos da cultura, o contexto histórico e a sociedade do mesmo período.

11. 11. 4. RESPECTO AO 4º BLOQUE : O BARROCO

1. Identificar obras do barroco, a través da audición ou da visión, e describir os seus trazos máis característicos, xustificando a súa pertenza a este período histórico.

2. Relacionar a historia da música e da danza do barroco, así como as súas obras máis significativas, con outros aspectos da cultura, o contexto histórico e a sociedade do mesmo período.

11. 11. 5. RESPECTO AO 5º BLOQUE : O CLASICISMO

1. Identificar obras do clasicismo, a través da audición ou da visión, e describir os seus trazos máis característicos, xustificando a súa pertenza a este período histórico.

2. Relacionar a historia da música e da danza do Clasicismo, así como as súas obras máis significativas, con outros aspectos da cultura, o contexto histórico e a sociedade do mesmo período.

11. 11. 6. RESPECTO AO 6º BLOQUE : O ROMANTICISMO, O NACIONALISMO E O POSROMANTICISMO

1. Identificar obras do Romanticismo, o Nacionalismo e o Posromanticismo, a través da audición ou da visión, e describir os seus trazos máis característicos, xustificando a súa pertenza a este período histórico.

2. Relacionar a historia da música e da danza no Romanticismo, o Nacionalismo e o Posromanticismo, así como as súas obras máis significativas, con outros aspectos da cultura, o contexto histórico e a sociedade do mesmo período.

11. 11. 7. RESPECTO AO 7º BLOQUE : PRIMEIRAS TENDENCIAS MODERNAS

1. Identificar obras do Impresionismo, o Expresionismo e outros movementos da primeira metade do século XX, a través da audición ou da visión, e describir os seus trazos máis característicos, xustificando a súa pertenza a este período histórico.

2. Relacionar a historia da música e da danza da primeira metade do século XX, así como os seus movementos artísticos e as obras máis significativas, con outros aspectos da cultura, o contexto histórico e a sociedade do mesmo período.

11. 11. 8. RESPECTO AO 8º BLOQUE: MÚSICA E DANZA NA SEGUNDA METADE DO S. XX

1. Identificar obras pertencentes aos movementos estilísticos da segunda metade do século XX, a través da audición ou da visión, e describir os seus trazos máis característicos, xustificando o seu pertenza a este período histórico.

2. Relacionar a historia da música e da danza da segunda metade do século XX, así como os seus movementos artísticos e as obras máis significativas, con outros aspectos da cultura, o contexto histórico e a sociedade do mesmo período.

11. 11. 9. RESPECTO AO 9º BLOQUE: A MÚSICA TRADICIONAL NO MUNDO

1. Identificar obras da música tradicional, a través da audición ou da visión, e describir os seus trazos máis característicos, distinguindo estilos, estéticas e usos.

11. 12. Criterios de promoción

A promoción dos alumnos de música en 2º Bacharelato virá dada polo cumprimento dos grados mínimos e acadar positivamente logros que o alumnado alcance ao rematar o proceso educativo como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin.

11. 13. Criterios de calificación e cuantificación na promoción

Permiten avaliar tanto os resultados da materia como o nivel competencial alcanzado polos alumnos e as alumnas.

Para a promoción o alumno terá que ter acadados os estándares de aprendizaxes e a adquisición das competencias así como a consecución dos grados mínimos.

- As probas escritas de coñecementos puntuaranse de 0 a 10. De realizarse varias probas nunha avaliación a nota que se considerará será a media aritmética de todas. O peso desta nota no conxunto da nota da avaliación é do 50%.
- As probas de audición puntuaranse de 0 a 10. De realizarse varias probas nunha avaliación a nota que se considerará será a media aritmética de todas. O peso desta nota no conxunto da nota da avaliación é do 50%.
- Poderanse programar actividades de participación voluntaria (presentacións multimedia,), que serán puntuadas de 0 a 1 puntos dependendo da calidade. En cada avaliación, a nota acadada por este apartado sumarase á nota da final de avaliación.
- A participación nas clases puntuará positivamente cando así o considere o profesorado.
- A actitude na aula (cumprimento das normas de clase, atención ás explicacións do profesor, etc.), poderá sumar ou restar ata un punto.
- Non poderán finalizar o curso cunha nota de “10” ningún alumno que incumpla reiteradamente coas normas de comportamento na clase, que non realizara en cada trimestre alguna actividade opcional e que nos últimos días de curso non cumpra de xeito regular coa asistencia á clase .
- A 3ª avaliación e a avaliación ordinaria serán conxuntamente o día 16 de maio.

11. 14. Proba extraordinaria de xuño

Se o alumno está suspenso na avaliación ordinaria, terá dereito á avaliación extraordinaria de xuño que será os días 22 e 23 de xuño

A proba extraordinaria consistirá nunha batería de preguntas teóricas e curtas sobre as diferentes etapas musicais (50%) e polo recoñecemento de diferentes audicións trabaxadas ao longo do curso (50%). Esta proba terá como referente os contidos mínimos da asignatura e a nota máxima non superará o “8”.

12. MECANISMOS DE REVISIÓN , AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

A programación levarse a cabo tendo en conta, alomenos, o grado mínimo de consecución dos estándares de aprendizaxes sempre ante todo a través de actividades prác-

ticas(xogos, audicións..) coa finalidade de sintetizar nelas todo o traballo máis conceptual de todo o curso.

Ao alumnado con certas dificultades (pero con unha boa actitude) se lles avaliará positivamente tendo en conta os pequenos éxitos acadados na asignatura para afianza-los persoalmente,

Por último, engadir que será a aula virtual para todos os cursos de música, o instrumento máis efectivo no desenvolvemento da materia tanto para todo o alumnado como para o profesorado. Tamén contarán , para dúbidas, con conexión a través do correo do profesorado e a través de plataformas como Webex ou Zoom.

O departamento decidirá en reunión final de curso calquera modificación que considere oportuna tendo en conta os resultados finais modificando calquer punto da presente programación no referente a todo o proceso de ensinanza- aprendizaxe exposto nela.

Para avaliar a práctica docente se entregará tanto ao final de cada trimestre como ao final do curso un cuestionario sobre o proceso docente cara a introducir futuros cambios no seguinte trimestre e no seguinte curso.

O éxito ou o fracaso dos alumnos tamén será un indicativo de corrección na práctica docente.

13. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR A PRÁCTICA DOCENTE E A PROGRAMACIÓN

A programación levarse a cabo tendo en conta, alomenos, o grado mínimo de consecución dos estándares de aprendizaxes sempre ante todo a través de actividades prácticas coa finalidade de sintetizar nelas todo o traballo máis conceptual de todo o curso.

Ao alumnado con certas dificultades (pero con unha boa actitude) se lles avaliará positivamente tendo en conta os pequenos éxitos acadados na asignatura para afianza-los persoalmente,

Por último, engadir que será a través tanto da aula virtual , como o funcionamento on line a través de plataformas para todos os cursos de música, os instrumentos máis efectivos para avaliar a práctica docente e a programación

a) AUTOAVALIACIÓN DO PROFESOR

Terase en conta :

-A comunicación co alumnado.

-A actitude observadora e obxectiva cara a o alumnado.

-Actitude positiva e de respecto, sen autoritarismo e de forma flexible ante a reacción negativa do alumnado fronte a esta Unidade .

-Consecución dun ambiente cálido e favorecedor da aprendizaxe e disfrute ó longo do desenvolvemento da programación. .

b) AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN

Esta programación será avaliada de dous xeitos:

A través dun cuestionario ofrecido ao alumnado co fin de coñecer o seu sentir sobre a implicación do profesor, o traballo do curso en canto a se foi do seu agrado, si se adaptou as súas preferencias musicais e si sinten que acadaron coñecementos suficientes como para ter certo criterio musical.

A través do profesor no referente a si a programación foi axustada ao alumnado, a pesar de que este é o último curso de aplicación da LOMCE.

14. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS ADOPTADAS COMO CONSECUENCIA DOS RESULTADOS

Se utilizarán probas escritas e orais de maneira axeitada ao grado mínimo de consecución dos estándares de aprendizaxe de cursos anteriores

15. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Cando o progreso dun alumno ou unha alumna non sexa o adecuado, estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

No programa de mellora do rendemento os obxectivos, contidos e estándares de aprendizaxe serán os mesmos cos do grupo normalizado, coa diferenza de que estes estarán en todo momento axeitados as capacidades destes alumnos. Así mesmo a avaliación levarase a cabo dun xeito no que se incida en conceptos moi concretos, valorando sempre a COMPRENSIÓN e a APREHENSIÓN da materia traballada. As actividades instrumentais serán sempre en grupo de xeito que se suliña a importancia de cada parte para conseguir un todo, do traballo en común e o desenvolvemento, dentro das súas posibilidades e da súa coordinación motora.

16. ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLAN

A materia de música contribúe a potenciar actitudes abertas e respectuosas para a elaboración de xuízos fundamentados respecto das distintas manifestacións musicais. Naquelas actividades relacionadas especialmente coa interpretación musical, desenvólvese a perseveranza, a responsabilidade, a autocrítica e a autoestima.

A realización de actividades musicais no centro escolar require poñerse no lugar doutro, valorar as ideas dos demais, dialogar, negociar e traballar de forma cooperativa e flexible para un ben común.

A toma de contacto cunha ampla variedade de músicas favorece a comprensión da realidade, a tolerancia a través do coñecemento, o respecto e a integración multicultural.

A música favorece o traballo do desenvolvemento integral do alumno , fomentando a súa formación emocional e intelectual, unha postura aberta, reflexiva e crítica .

Contribúe ao desenvolvemento de valores como o esforzo, a constancia, a disciplina, a toma de decisións, a autonomía, o compromiso, a asunción de responsabilidades e o espírito emprendedor, innovador e crítico.

A integrar os/as estudantes nun grupo, fomentando o intercambio de ideas, o respecto entre iguais, a integración, a creatividade, o coñecemento doutros contextos e o desenvolvemento da intelixencia emocional.

O respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitándose no diálogo, resolvendo pacificamente os conflitos e afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, rexeitando a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, así como calquera manifestación de violencia contra a muller impulsando a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

Se traballa dende unha perspectiva global, adquirindo unha conciencia cívica responsable dentro do contexto dunha cidadanía democrática.

Se traballa o respecto a os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. así como o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectando as diferenzas afianzando os hábitos de coidado e saúde corporais

Traballa a pluralidade dende o respecto á diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, e da riqueza cultural nun contexto plurilingüe

17. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

ACTIVIDADE	CURSO DESTINATARIO	TRIMESTRE	MES
- Actuación música tradicional galega no Samaín	GRUPO REDUCIDO de diferentes cursos	1º	
Cine e música no instituto (Grupo Caspervek)	Alumnos de música de 4º ESO, e 2º Bac	1º	

- Acto de homenaje aos mártires de Sobredo	Grupo reducido	1º	
Día internacional da violencia de xénero	Grupo reducido	1º	Novembro
Panxoliñas navideñas nas residencias de ancianos da Vila de Tui	Grupo reducido	1º	Decembro
Concerto na escola infantil “Galiña azul”	Grupo reducido	1º	Decembro
- Seminario de Jazz en Pontevedra	4º ESO	2º	
- Concerto didáctico Jazz	4º ESO	2º	
- Visita a un estudio de Doblaxe	4º ESO , BAC e Club de manga e anime	2º	
Visita á Escola Superior de Arte Dramático en Vigo	4ºESO e 2º BAC	2º	
Obradoiro sobre instrumentos antigos de corda pulsada (César Arias)	2º ESO e 4º ESO	2º	
Visita a taller de gaitas do Rosal ou en Pontearas	2º ESO e 4º ESO	2º	
Visita a un estudio de Gravación	4º ESO	2º	

Visita aos estudos radiofónicos de Radio Tui	4º ESO e BAC	2º	
Visita ao conservatorio municipal de música de Tui	2º ESO	2º	
Asistencia a un musical no cine Salesianos- Vigo	2º ESO / 4º ESO	2º	
Visita ao Mosteiro de S. Rosendo (Celanova) para audición de órgano	2º ESO / 4º ESO	2º	
Obradoiro sobre escritura en programa de edición musical	4º ESO	3º	
Concerto do cantautor César Morán	4º ESO	3º	
Concerto final de curso / Recreos musicais	TODOS	3º	

18. ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PROXECTO LECTOR

O departamento elabora para o presente curso unha lista de libros axeitados para o desenvolvemento do proxecto lector.

Así mesmo tamén se lerán artigos de prensa e todo o relacionado coas novas tecnoloxías musicais, sobre contaminación sonora, e a repercusión na saúde na utilización dos auriculares.

Lecturas recomendadas polo departamento de música:

- Atlas de música, I y II (Michael Ulrich)
- Historia de la música occidental,1- Donald J. Grout y Claude J. Palisca. Editorial : Alianza música
- Historia de la música occidental, 2 - Donald J. Grout y Claude J. Palisca. Editorial : Alianza música

- Las mujeres en la música- Patricia Adkins Chiti- Editorial: Alianza música
- El ABC de la Ópera (todo lo que hay que saber)- Eckhardt van den Hoogen- Editorial: Taurus
- - Teoría completa de la música en dos volúmenes Dionisio de Pedro. Editorial: real Musical
- Diccionario Harvard de la Música- Don Randel (ed)- Editorial: Alianza diccionarios

Nota: Estas lecturas foron escollidas baseándose no obxectivo primordial de favorecer a comprensión da historia da música no curso de 2º Bacharelato, e como apoio á materia de linguaxe musical en 1º bach

Ademáis tamén se recomiendan lecturas de carácter máis lúdico como:

1.- EL ASESINATO DEL PROFESOR DE MÚSICA

Jordi Sierra I Fabra

Anaya

2.- LA FLAUTA MÁGICA:

Gerhard Buchner

Everest

3.- MOZART, EL PEQUEÑO GRAN MÚSICO

Patxi Irurzun

El rompecabezas

4.- CONCIERTO DE LIBERTAD:

Gianni Padoan

Bruño

5.- EL ENIGMA VIVALDI:

Peter Harris

Círculo de Lectores.

6.- LA ÓPERA SECRETA:

Javier Urzay

Suma

7.- LA DÉCIMA SINFONÍA:

Joseph Gelinek

Círculo de lectores. Planeta

8.- MOZART, EL GRAN MAGO:

Christian Jacq

Planeta

9.- CUENTOS DE MÚSICA:

Bécquer, Clarín, Azorín, Baroja y otros, (aut.)

Clan Editorial

10.- POR AMOR A LA MÚSICA:

Santander, Kike, (aut.)

Ediciones Urano

11.- EL PODER DE LA MÚSICA:

C. Blanche
Susaeta
12.- MI AMIGO MICHAEL:
Frank Cascio
Aguilar
13.- MÚSICA, SOLO MÚSICA
Haruki Murakami
14.- AQUITANIA
Eva García Sainz de Urturi
Editorial planeta
15. POR QUÉ BEETHOVEN TIRÓ EL ESTOFADO
Iserlis Steven
Plaza Edición 80
16.- HISTORIA DE LA MÚSICA PARA NIÑOS
Gunter Heumann Monika Hans
Ed. Siruela
17.- LA IMPROVISACIÓN MUSICAL Libro V
Violeta hemsy de Gainza
18.- EL COMPOSITOR EN EL AULA
Murray Shaeffer
19.- CUANDO LAS PALABRAS CANTAN”
Murray Shaeffer
20.- EL MAESTRO INVITA A UN CONCIERTO”
Leonard Bernstein
21.- CUADERNO DE UN MAMÍFERO”
Erik Satie

19. ACCIONES PREVISTAS DE ACORDO CO PLAN DE INTEGRACIÓN TICS

A utilización das tecnoloxías na aula: Ordenador, mesa de mezclas, gravación de interpretacións musicais e posterior audición, edición de partituras musicais...

A utilización das tecnoloxías nas sas casas: Ordenador, plataformas on line, xogos para avaliar as audicións...

20. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA

Estas accións baséanse nos puntos desenvolvidos no plan de convivencia do regulamento de réximen interior.

A materia de música colabora ao plan de convivencia traballando os aspectos de reforzamento de valores como actitudes abertas e respectuosas para a elaboración de xuízos fundamentados respecto das distintas manifestacións musicais.

Naquelas actividades relacionadas especialmente coa interpretación musical, desenvólvese a responsabilidade, a autocrítica .

Se fose posible, a realización de actividades musicais no centro escolar require poñerse no lugar doutro, valorar as ideas dos demais, dialogar, negociar e traballar de forma cooperativa e flexible para un ben común. Valoración do silencio previo á actuación do grupo, e valoración do molesto que é o ruído para o desenvolvemento do mesmo.

A toma de contacto cunha ampla variedade de músicas favorece a comprensión da realidade, a tolerancia a través do coñecemento, o respecto e a integración multicultural.

21. CONCLUSIÓN

A presente programación docente promoverá a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, e ás persoas con discapacidade, e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia, a prevención da violencia de xénero, da violencia contra as persoas con discapacidade, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia. Evitaranse os comportamentos e os contidos sexistas e os estereotipos que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, non binarios, transexual, transxénero e intersexual participando en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.

Se establecerá os procedementos oportunos cando cumpra realizar adaptacións significativas dos elementos do currículo, coa finalidade de atender o alumnado con necesidades educativas especiais que as precise. Estas adaptacións realizaranse procurando o máximo desenvolvemento posible das competencias; a avaliación será continua, formativa e integradora., e se tomarán como referente os elementos fixados nas devanditas adaptacións. O alumnado con altas capacidades intelectuais, flexibilizarase nos termos que determine a normativa vixente. Esta flexibilización poderá incluír tanto a impartición de contidos e a adquisición de competencias propias de cursos superiores como a ampliación de contidos e competencias do curso corrente, así como outras medidas. Se permitirá desenvolver ao máximo as capacidades deste alumnado e se terá en consideración o seu ritmo e o estilo de aprendizaxe, así como o do alumnado especialmente motivado pola aprendizaxe.

A avaliación das aprendizaxes dos alumnos e das alumnas terá un carácter formativo e será un instrumento para a mellora tanto dos procesos de ensino como dos procesos de aprendizaxe.

Programación aprobada na reunión do Departamento Didáctico de Música celebrada o día 19 de Setembro de 2022

O profesorado do Departamento:

Asdo: Profesoras substitutas de D. Óscar Iglesias Vázquez
Dña Maika Lage Angulo e Dña Begoña del Pilar Alonso Prada

Asdo: Dña Rosa Seoane Riobó